

**Консолідована фінансова звітність,
підготовлена відповідно до Міжнародних
стандартів фінансової звітності**

**Товариства з обмеженою відповідальністю
«МЕТА-КАПІТАЛ»**

(ЄДРПОУ 36124300)

31 грудня 2020 року

Затверджено: «26» лютого 2021 р.

Посада	Прізвище, ім'я, по батькові	Підпис
Директор	Бородай Анастасія Олександрівна	
Заступник директора фінансового- Головний бухгалтер	Хоба Тетяна Миколаївна	

Зміст

Заява про відповідальність керівництва ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МЕТА-КАПІТАЛ» щодо підготовки та затвердження консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року.....	4
КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН станом на 31.12.2020 року	5
КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року.....	7
КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року.....	9
КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року	11
ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МЕТА-КАПІТАЛ» ЗА 12 МІСЯЦІВ 2020 РОКУ	12
1. ВСТУП. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ.....	12
1.1. Умови здійснення діяльності.....	12
1.2. Операційне середовище, безперервність діяльності та подальше функціонування.	14
2. ОСНОВА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТА ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ, ДОСТОВІРНЕ ПОДАННЯ ТА ВІДПОВІДНІСТЬ МСФЗ.....	16
2.1. Загальна інформація щодо звітування.	16
2.2. Застосування нових, переглянутих та змінених Міжнародних стандартів фінансової звітності та інтерпретацій.	19
3. ОСНОВНІ (СУТТЄВІ) ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ.	21
3.1. Основа формування облікових політик, зміни в облікових політиках.....	21
3.2. Використання справедливої вартості, МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості»	22
3.3. Форма та назви фінансових звітів і методи подання інформації у фінансових звітах.....	23
3.4. Грошові кошти та їх еквіваленти	24
3.5. МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання».	24
3.6. МСБО 16 «Основні засоби».....	27
3.7. МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу та припинена діяльність».....	29
3.8. МСБО 38 «Інвестиційна нерухомість»	30
3.9. МСБО 39 «Нематеріальні активи»	30
3.10. МСБО 2 «Запаси»	32
3.11. Дебіторська заборгованість	33
3.12. Кредиторська заборгованість	35
3.13. МСФЗ 16 «Оренда»	36
3.14. Кредити та позики	43
3.15. МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи».....	45
3.16. Доходи	46
3.17. МСФЗ 15 "Дохід від договорів з клієнтами".....	47
3.18. Визнання витрат.....	49
3.19. Податок на додану вартість	51
3.20. МСБО 12 «Податки на прибуток».....	51
3.21. МСБО 19 «Виплати працівникам».....	533
3.22. Політика управління ризиками.....	533
3.23. МСБО 24 «Розкриття інформації про пов'язані сторони».....	545

4.СУТТЄВІ ОБЛІКОВІ СУДЖЕННЯ ТА ОЦІНКИ.....	55
5.РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПО СТАТТЯМ, РЕКЛАСИФІКАЦІЯ ТА ПОДАННЯ ІНШОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	56
5.1. Основні засоби	56
5.2. Інвестиційна нерухомість	57
5.3. Нематеріальні активи	578
5.4. Запаси.....	59
5.5. МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу та припинена діяльність».....	5959
5.6. Дебіторська заборгованість.	60
5.7. Грошові кошти та їх еквіваленти.	62
5.8. Власний капітал.	62
5.9. Довгострокові та поточні зобов'язання.....	63
5.10. Розкриття інформації Звіту про прибутки та збитки.....	64
5.11. Податок на додану вартість.	65
5.12. МСБО 12 «Податки на прибуток».....	65
5.13. Резерви МСБО «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» та МСБО19 «Виплати працівникам».....	65
5.14. Звіт про рух грошових коштів	66
6.ЗМІНИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ.....	67
7.МСБО 24 «РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ПОВ'ЯЗАНІ СТОРОНИ».....	67
8. МСФЗ 8 ОПЕРАЦІЙНІ СЕГМЕНТИ.....	68
9.МСБО 10 «ПОДІЇ ПІСЛЯ ЗВІТНОГО ПЕРІОДУ».....	689
10. ЗАТВЕРДЖЕННЯ ФІНАНСОВИХ ЗВІТІВ.....	70

**Заява про відповідальність керівництва
ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МЕТА-КАПІТАЛ»
щодо підготовки та затвердження консолідованої фінансової звітності за рік,
що закінчився 31 грудня 2020 року**

Керівництво несе відповідальність за підготовку консолідованої фінансової звітності, яка достовірно відображає фінансовий стан Групи, утвореної материнською компанією ТОВ «МЕТА-КАПІТАЛ» та її дочірнім підприємством ТОВ «ДЕЛЬТА-ДОНБАС», станом на 31 грудня 2020 року, а також результати його діяльності, рух грошових коштів та зміни у власному капіталі за рік, що закінчився цією датою у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності (надалі – «МСФЗ»).

При підготовці консолідованої фінансової звітності керівництво несе відповідальність за:

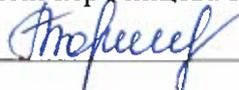
- забезпечення належного вибору та застосування облікової політики;
- представлення інформації, у т.ч. даних про облікову політику, у формі, що забезпечує прийнятність, достовірність, співставність та зрозумілість такої інформації;
- розкриття додаткової інформації у випадках, коли виконання вимог МСФЗ, є недостатнім для розуміння користувачами впливу конкретних операцій, інших подій чи умов на фінансовий стан та фінансові результати діяльності Групи;
- оцінку здатності Групи продовжувати свою діяльність у найближчому майбутньому на безперервній основі.

Керівництво також несе відповідальність за:

- створення, організацію та підтримання ефективної та надійної системи внутрішнього контролю у Групі;
- ведення обліку у формі, яка б дозволяла розкрити та пояснити операції Групи, а також надати на будь-яку дату інформацію з достатньою точністю щодо фінансового стану Групи і забезпечити відповідність консолідованої фінансової звітності Групи МСФЗ;
- ведення бухгалтерського обліку у відповідності до законодавства України;
- застосування обґрунтовано доступних заходів щодо збереження активів Групи;
- запобігання та виявлення випадкам шахрайства та інших порушень.

Ця консолідована фінансова звітність станом на 31 грудня 2020 року, була затверджена керівництвом до випуску 26 лютого 2021 року.

Від імені керівництва Компанії

Бородай А.О.
Директор

«26» лютого 2021 р.

Хоба Т.М.
Заступник директора
фінансового-
Головний бухгалтер
«26» лютого 2021 р.

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН станом на 31.12.2020 року

тис. грн.

Актив	Примітки	Код рядка	На 01.01.2019	На 31.12.2019	На 31.12.2020
1	2	3	4	5	6
Необоротні активи					
Нематеріальні активи	5	1000	1968	1569	1616
первісна вартість		1001	3158	3574	4542
накопичена амортизація		1002	1255	2005	2926
Основні засоби	2, 3	1010	1812919	1964364	1728338
первісна вартість		1011	1814045	1993770	1788695
знос		1012	1126	29406	60357
Інвестиційна нерухомість	4	1015	750836	956434	2455105
первісна вартість		1016	750836	967358	2485591
знос		1017	-	10924	30486
Довгострокові фінансові інвестиції інші	6	1035	-	-	-
ВСЬОГО необоротних активів		1095	2565723	2922367	4185059
Оборотні активи					
Запаси	7	1100	10035	13313	27918
Виробничі запаси	8	1101	8986	13313	19196
Незавершене виробництво		1102	-	-	-
Готова продукція		1103	-	-	-
Товари	7	1104	1049	-	8722
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	10, 11	1125	4702	45914	20549
Дебіторська заборгованість за розрахунками:					
за виданими авансами		1130	8125	8598	9378
з бюджетом	12	1135	397944	456076	337083
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів		1140	134	102	154
Інша поточна дебіторська заборгованість	11, 13	1155	5666	6913	435
Поточні фінансові інвестиції		1160	-	-	-
Гроші та їх еквіваленти	14	1165	32439	6713	263798
Інші оборотні активи		1190	22	-	-
ВСЬОГО оборотних активів		1195	459067	537629	659315
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття		1200	-	-	-
ВСЬОГО АКТИВІВ		1300	3024790	3459996	4844374

Пасив	Примітки	Код рядка	На 01.01.2019	На 31.12.2019	На 31.12.2020
1	2	3	4	5	6
Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал		1400	385647	385647	385647
Резервний капітал		1415	-	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		1420	-166269	85889	10740
Неконтрольована частка		1490	1025	1633	1233
ВСЬОГО власний капітал		1495	220403	473169	397620
Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Відстрочені податкові зобов'язання		1500	-	-	-
Інші довгострокові зобов'язання		1515	-	-	-
ВСЬОГО довгострокові зобов'язання		1595	-	-	-
Поточні зобов'язання і забезпечення					
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями		1610	-	-	-
товари, роботи, послуги		1615	13500	15811	20936
розрахунками з бюджетом	16	1620	36	33	565
у тому числі з податку на прибуток		1621	-	-	-
розрахунками зі страхування		1625	-	-	-
розрахунками з оплати праці		1630	125	135	197
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами		1635	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за рахунками з учасниками		1640	-	-	-
Поточні забезпечення	19	1660	9026	11226	16635
Інші поточні зобов'язання		1690	2781700	2959622	4408421
ВСЬОГО короткострокові зобов'язання		1695	2804387	2986827	4446754
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ І ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ		1900	3024790	3459996	4844374

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

тис. грн.

Стаття	Примітки	Код рядка	За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року	За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)		2000	48900	49828
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)		2050	(72862)	(54869)
Валовий:				
збиток		2095	(23962)	(5041)
Інші операційні доходи	17	2120	225631	317734
Адміністративні витрати	18	2130	(118252)	(93667)
Витрати на збут		2150	(11)	(32)
Інші операційні витрати	18	2180	(180507)	(124058)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток		2190	-	94936
збиток		2195	(97101)	-
Інші фінансові доходи		2220	-	-
Інші доходи	17	2240	35345	175125
Фінансові витрати		2250	-	-
Інші витрати	18	2270	(13793)	(17362)
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток		2290	-	252699
збиток		2295	(75549)	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток		2300	-	-
Чистий фінансовий результат:				
прибуток		2350	-	252699
збиток		2355	(75549)	-

ЗВІТ ПРО ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року
тис. грн.

Стаття	Примітки	Код рядка	За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року	За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року
1	2	3	4	5
Інший сукупний дохід		2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування		2450	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування		2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)		2465	(75549)	252699
Чистий прибуток (збиток), що належить:				
Власникам материнської компанії		2470	(75149)	252091
неконтрольованій частці		2475	(400)	608
Сукупний дохід, що належить:				
Власникам материнської компанії		2480	(75149)	252091
неконтрольованій частці		2485	(400)	608

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року
тис. грн.

Стаття	Примітки	Код рядка	За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року	За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року
1	2	3	4	5
Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від:				
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)		3000	88130	18027
Повернення податків і зборів		3005	377007	-
Цільового фінансування		3010	1157	1228
Надходження від повернення авансів		3020	2809	11632
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках		3025	1500	1255
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)		3035	150	-
Надходження від операційної оренди		3040	526	1211
Надходження від отримання роялті, авторських винагород		3045	-	-
Інші надходження	20	3095	9403	1496
Витрачання на оплату:				
Товарів (робіт, послуг)		3100	(61900)	(50493)
Праці		3105	(219346)	(172681)
Відрахувань на соціальні заходи		3110	(50441)	(39867)
Зобов'язань з податків і зборів		3115	(67756)	(44272)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток		3116	-	(61)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість		3117	(11665)	(16)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів		3118	(56091)	(31574)
Витрачання на оплату авансів		3135	(70487)	(34314)
Витрачання на оплату повернення авансів			-	(1245)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами			(1442)	(1308)
Інші витрачання	20	3190	(6114)	(6307)
Чистий рух коштів від операційної діяльності		3195	3196	-315638
Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Надходження від реалізації:				
фінансових інвестицій		3200	-	-
необоротних активів		3205	664	708
Надходження від отриманих:				
відсотків		3215	29	31
Надходження від погашених позик		3230	7370	-
Інші надходження		3250	-	-
Витрачання на придбання:		3255		

фінансових інвестицій			-	-
необоротних активів		3260	(1449988)	(370720)
Витрачання на надання позик		3270	(7370)	-
Інші платежі	20	3290	(616)	(2989)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності		3295	-1449911	-372970
Рух коштів у результаті фінансової діяльності				
Надходження від: Отримання позик		3305	14719799	12377965
Інші надходження	20	3340	285416	472108
Витрачання на:				
Погашення позик		3350	(13271000)	(12140043)
Сплату дивідендів		3355	-	-
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди		3365	-	-
Інші платежі	20	3390	(30416)	(47108)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності		3395	1703799	662922
Чистий рух грошових коштів за звітний період		3400	257084	-25686
Залишок коштів на початок року		3405	6713	32439
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів		3410	1	(40)
Залишок коштів на кінець року		3415	263798	6713

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

тис. грн.

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неконтрольована частка	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8
ЗАЛИШОК СТАНОМ НА 01 СІЧНЯ 2019 РОКУ	4000	385647			(166269)	1025	220403
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100				252091	608	252699
Розподіл прибутку: Виплати власникам (дивіденди)	4200						
Разом змін у капіталі	4295						
ЗАЛИШОК СТАНОМ НА 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ	4300	385647			85822	1633	473102
Виправлення помилок	4010				67		67
Скоригований залишок на 31 грудня 2019 року	4095	385647			85889	1633	473169
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100				(75149)	(400)	(75549)
Розподіл прибутку: Виплати власникам (дивіденди)	4200						
Разом змін у капіталі	4295				(75149)	(400)	(75549)
ЗАЛИШОК СТАНОМ НА 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ	4300	385647			10740	1233	397620

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МЕТА-КАПІТАЛ» ЗА 12 МІСЯЦІВ 2020 РОКУ

1. ВСТУП. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ.

1.1. Умови здійснення діяльності.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МЕТА-КАПІТАЛ» (надалі – **материнська компанія**) було засновано за рішенням Установчих зборів засновників Протокол № б/н від 18.08.2008 р.

Номер запису про державну реєстрацію 10741020000031034, дата проведення державної реєстрації 21.08.2018 року.

Повне найменування: **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МЕТА-КАПІТАЛ»**, скорочена назва **ТОВ «МЕТА-КАПІТАЛ»**.

Код за ЄДРПОУ 36124300.

Термін діяльності материнської компанії необмежений.

Середня кількість штатних працівників материнської компанії за 12 місяців 2020 року становить 354 осіб.

Юридична адреса материнської компанії: Україна, 01030, м. Київ, вул. Богдана Хмельницького, будинок 19/21

Офіційна сторінка в Інтернеті, яка використовується для розкриття інформації про Компанію - <http://meta-capital.com.ua/>.

ТОВ «МЕТА – КАПІТАЛ» має дочірнє підприємство – ТОВ «ДЕЛЬТА – ДОНБАС» (ЄДРПОУ 32757473), в якому володіє часткою 97,92%.

Протоколом №3 від 14 березня 2016 року було включено ТОВ «МЕТА-КАПІТАЛ» до складу учасників ТОВ «ДЕЛЬТА-ДОНБАС». Внаслідок чого, статутний капітал ТОВ «ДЕЛЬТА-ДОНБАС» було збільшено за рахунок внеску нового учасника у вигляді об'єкта нерухомості, який був оцінений учасниками у сумі 92 979 500,00 грн., що становить 97,87% статутного капіталу ТОВ «ДЕЛЬТА-ДОНБАС».

Відповідно до Протоколу Загальних зборів учасників №12 від 03.09.2019 року прийнято рішення про збільшення статутного капіталу ТОВ «Дельта-Донбас» за рахунок внесення земельних ділянок у якості додаткового вкладу (внеску) учасника ТОВ «МЕТА-КАПІТАЛ», що в грошовому еквіваленті складає 2 246 600,00 грн. (два мільйони двісті сорок шість тисяч шістсот грн.).

У зв'язку із збільшенням статутного капіталу ТОВ «Дельта-Донбас» Материнська Компанія володіє 97,92% статутного капіталу ТОВ «Дельта-Донбас». Розмір внеску Материнської Компанії складає 95 226 100,00 грн. (дев'яносто п'ять мільйонів двісті двадцять шість тисяч сто грн.).

Дані про дочірню компанію:

Повне найменування дочірньої компанії: **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ДЕЛЬТА-ДОНБАС»**, скорочена назва **ТОВ «ДЕЛЬТА-ДОНБАС»** (далі ТОВ «ДЕЛЬТА – ДОНБАС», дочірня компанія).

Код за ЄДРПОУ дочірня компанія: 32757473

Місцезнаходження дочірньої компанії: 08700, КИЇВСЬКА ОБЛ., ПЛЮТИ, ВУЛИЦЯ КИЇВСЬКА, БУДИНОК 102

Термін діяльності дочірньої компанії необмежений.

Середня кількість штатних працівників дочірньої компанії за 12 місяців 2020 року становить 198 осіб.

Юридична адреса дочірньої компанії: Україна, Київська обл., Обухівський район, с. Плюти, вул. Київська, 102

Відокремлені підрозділи (філії та представництва) – не має.

Організаційна структура Материнської Компанії визначена Статутом, організаційно-правова форма – Товариство з обмеженою відповідальністю.

Перелік власників Материнської Компанії з визначенням кінцевих (не номінальних) власників часток в статутному капіталі, які були/є в 2020 році:

- КІНЦЕВИЙ БЕНЕФІЦІАРНИЙ ВЛАСНИК (КОНТРОЛЕР) АХМЕТОВ РІНАТ ЛЕОНІДОВИЧ, УКРАЇНА, 01001, М.КИЇВ, ВУЛИЦЯ ПАТОРЖИНСЬКОГО, БУДИНОК 14, КВАРТИРА 34.;
- Учасник (100%) - СКМ ДЕВЕЛОПМЕНТ ЛІМІТЕД (SCM DEVELOPMENT LIMITED), індекс ЛІМАСОЛ, 28 OKTOVRIOU, 377 SOVON HOUSE, 1ST FLOOR, NEAPOLI, 3107, КІПР, розмір внеску до статутного фонду - 385647300.00 грн.

Материнська Компанія здійснює організацію будівництва об'єкту нерухомості, а саме «Реабілітаційно-оздоровчого комплексу». Відповідність закінченого будівництва першої черги засвідчується Сертифікатом серія КС №162181991785, що виданий Департаментом Державної архітектурно-будівельної інспекції у Київській області. Право власності на будівлі першої черги, підтверджується Витягом з реєстру речових прав на нерухоме майно про реєстрацію права власності №145058264 від 13.11.2018 року, право власності на будівлі другої черги підтверджується Витягом з реєстру речових прав на нерухоме майно про реєстрацію права власності №232795639 від 17.11.2020 року. Будівлі, споруди 1-ї черги із розташованим в них майном здаються в оренду та надаються послуги з утримання та обслуговування цього майна. Компанія продовжує організацію будівництва другої черги. Види діяльності, які може здійснювати Компанія, визначені в п. 2.2. Статуту, в редакції, що затверджена загальними зборами учасників «12» вересня 2019 року. Основними видами діяльності материнської компанії, згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань протягом звітного періоду були:

- Надання в оренду й експлуатація власного чи орендованого нерухомого майна (КВЕД 68.20);
- Управління фінансовими ринками (КВЕД 66.11);
- Купівля та продаж власного нерухомого майна (КВЕД 68.10);
- Консультування з питань комерційної діяльності й керування (КВЕД 70.22).

Основним напрямком діяльності Материнської Компанії протягом звітного періоду було надання в оренду й експлуатація власного чи орендованого нерухомого майна.

З метою реалізації статутних задач дочірня компанія надає широкий спектр послуг. Кваліфіковані послуги охорони власності та громадян надаються Компанією на підставі ліцензії МВС серії АЕ №262576.

Мета та предмет/види діяльності, які може здійснювати дочірня компанія, визначені п.3.2 Статуту, в редакції, що затверджена загальними зборами учасників «11» грудня 2019 року. Основними видами діяльності дочірньої компанії, згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань протягом звітного періоду були:

- 80.10 діяльність приватних охоронних служб
- 68.20 надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна
- 71.20 технічні випробування та дослідження
- 74.90 інша професійна, наукова та технічна діяльність, н. в. і. у.
- 77.11 надання в оренду автомобілів і легкових автотранспортних засобів
- 80.20 обслуговування систем безпеки
- 80.30 проведення розслідувань
- 81.10 комплексне обслуговування об'єктів
- 93.12 діяльність спортивних клубів
- 93.19 інша діяльність у сфері спорту
- 01.49 розведення інших тварин
- 41.20 будівництво житлових і нежитлових будівель
- 45.11 торгівля автомобілями та легковими автотранспортними засобами
- 46.19 діяльність посередників у торгівлі товарами широкого асортименту

46.90 неспеціалізована оптова торгівля

47.99 інші види роздрібно́ї торгівлі поза магазинами

Основним напрямком діяльності дочірньої компанії протягом звітного періоду була діяльність приватних охоронних служб.

Для стабільної та безперервної діяльності Групи розроблені внутрішні положення, інструкції, правила, накази, розпорядження і інші оперативні документи внутрішнього контролю.

Протягом 2020 року обов'язки Директора Материнської Компанії здійснювала Бородай А.О.

Протягом звітного періоду змін стосовно видів діяльності, а також важливих подій в розвитку, в тому числі злиття, поділ, приєднання, перетворення, виділення не відбувалось.

1.2. Операційне середовище, безперервність діяльності та подальше функціонування.

Негативний вплив на її діяльність має економічна ситуація в державі. А саме у 2020 році економіці притаманні деякі характерні особливості, властиві ринкам, що розвиваються, у тому числі відносно висока інфляція та високі процентні ставки. До того ж податкове, валютне і митне законодавство України допускають можливість різних тлумачень, що створює додаткові труднощі для Групи.

Група здійснює свою діяльність в Україні. Незважаючи на те, що економіка України вважається ринковою, вона продовжує демонструвати певні риси, які включають, але не обмежуються, низьким рівнем ліквідності на ринках капіталу, високим рівнем інфляції та значним дефіцитом державних фінансів та балансу зовнішньої торгівлі. Україна продовжує знаходитися у стані політичних та економічних потрясінь. Продовжується нестабільність та повномасштабне збройне протистояння у певних частинах територій. При цьому частина Донецької та Луганської областей залишаються під контролем самопроголошених республік, у результаті чого українська влада наразі не має можливості повністю забезпечити виконання законів України на цій території.

В 2020 році на економічні умови в Україні дуже вплинули: ситуація з введенням карантину внаслідок пандемії Covid-19, погіршення попиту на зовнішніх і внутрішніх ринках, посилення протекціонізму, падіння курсу гривні, зростання екологічного тиску, підвищення податкового навантаження та інші чинники.

Ця фінансова звітність відображає поточну оцінку управлінського персоналу щодо впливу умов здійснення діяльності в Україні на операційну діяльність та фінансовий стан Групи. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятись від оцінки управлінського персоналу.

Ця фінансова звітність не включає жодних коригувань, які виникли в результаті подій в Україні після дати балансу.

У відповідності до МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» економіка України вважалась гіперінфляційною протягом 2000 року і попередніх років. Починаючи з 1 січня 2001 року українська економіка не вважалась гіперінфляційною. У 2016 році індекс інфляції становив 112,4%, в 2017 році - 113,7%, в 2018 -109,8% , в 2019 -104,1%, в 2020 – 105,0%.

Показники фінансової звітності за 2020 рік не перераховуються, керівництво Групи ґрунтуючись на власному судженні прийняло рішення не застосовувати процедуру коригування показників, так як вважає що вплив перерахунку на фінансову звітність буде несуттєвим, на що вказують специфічні фактори в економічному середовищі країни. В 2020 році для перерахунку фінансової звітності згідно стандарту МСБО 29 не має підстав.

Група не має намірів ліквідуватись або припинити діяльність, невизначеності щодо подій чи умов, які можуть спричинити значний сумнів щодо здатності Групи продовжувати діяльність на безперервній основі немає. Ця фінансова звітність відображає поточну оцінку (судження) керівництва стосовно можливого впливу економічних умов на операції та фінансове положення Групи та не містить будь-яких коригувань відображених сум, які були б

необхідні, якби Група була неспроможна продовжувати свою діяльність та реалізовувала свої активи не в ході звичайної діяльності. Майбутні умови можуть відрізнятись від оцінок керівництва. Дана фінансова звітність не включає ніяких коригувань, які могли б мати місце як результат такої невизначеності. Про такі коригування буде повідомлено якщо вони стануть відомими і їх буде можливо оцінити.

Обставинами, що спричинені впливом пандемії COVID-19 та запровадженням карантинних та обмежувальних заходів, на діяльність, фінансовий стан та майбутні економічні показники Товариства є ризики, що пов'язані з більш нестабільними цінами на активи, з коливаннями курсу гривні, що відобразиться на ціноутворенні та економіці України в цілому, проте спрогнозувати їх на сьогодні не вбачається можливим. Таким чином, також неможливо достовірно визначити й оцінити всі ризики, пов'язані з пандемією COVID-19 та запровадженням карантинних та обмежувальних заходів через невизначеність часу карантину та постійної зміни обмежень. Наразі керівництвом не вбачається за необхідне переглядати раніше оцінені ризики. Управлінський персонал дійшов висновку, що в змозі виконувати свої фінансові зобов'язання та має достатньо коштів на покриття короткострокових господарських потреб. Розробляється план додаткових дій для генерації грошових потоків, вивчається можливість зниження поточних витрат у разі необхідності, розглядається перспектива залучення додаткової фінансової підтримки.

У зв'язку зі встановленим Кабінетом Міністрів України карантину на усій території України відповідно до Постанови від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19», відповідно до Закону України №645 «Про захист населення від інфекційних хвороб», беручи до уваги розпорядження Кабінету Міністрів України від 03 лютого 2020 року № 93-р «Про заходи щодо запобігання занесенню і поширенню на території України гострої респіраторної хвороби, спричиненої коронавірусом 2019-nCoV», керівництвом були вжиті невідкладні заходи щодо попередження та недопущення поширення гострої респіраторної хвороби, спричиненої коронавірусом 2019-nCoV, що може створити загрозу життю та особистій безпеці працівників підприємства, маючи на меті посилення їх захисту, щодо протидії поширення хвороби та для забезпечення господарської діяльності під час карантину. Були укладені договори з медичними закладами для отримання медичних послуг по проведенню профілактичного огляду працівників перед початком робочого дня, проведенню періодичних лабораторних досліджень на коронавірус 2019-nCoV працівникам товариства. Працівники Групи забезпечувались санітарними засобами для дезінфекції робочих місць, також забезпечувались засобами індивідуального захисту. В цілому Група понесла витрати у сумі 10 млн.грн. для забезпечення цих заходів.

Зауважимо, що судження управлінського персоналу Групи щодо облікових оцінок через прямий фінансовий вплив на діяльність Групи, зумовлений пандемією COVID-19 та запровадженням карантинних та обмежувальних заходів, який може проявлятися через знецінення необоротних активів, суттєву зміну їх справедливої вартості, зміни очікуваних кредитних збитків щодо фінансових активів, збільшення неліквідних запасів тощо - не змінились.

Також не змінились судження управлінського персоналу щодо облікових оцінок через непрямий фінансовий вплив на діяльність Групи, зумовлений пандемією COVID-19, який може проявлятися через вплив обмежувальних заходів на покупців та постачальників, та, як наслідок, до зростання витрат чи зниження доходів, необхідності перерахунку забезпечень.

Приймаючи до уваги спадаючу динаміку розповсюдження гострої респіраторної хвороби COVID-19 в Україні, озвучені Кабінетом Міністрів України етапи скасування обмежувальних заходів, а також те, що такі обмеження не дуже торкнулися і не вплинули на основних контрагентів Групи, як постачальників, так і замовників, їх споживчі можливості, судження управлінського персоналу Групи щодо прийнятності використання припущень про безперервність діяльності під час складання фінансової звітності Групи станом на 31.12.2020 року не змінились.

Управлінський персонал слідкує за прогнозами НБУ та міжнародних організацій щодо тривалості та серйозності впливу COVID-19 та оперативно реагує на поставлені виклики.

На момент затвердження фінансової звітності управлінський персонал вважає що компанія здатна продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Керівництво не може передбачити всі тенденції, які можуть впливати на економіку України, а також те, який вплив (за наявності такого) вони можуть мати на майбутній фінансовий стан Групи. Керівництво вважає, що ними робляться всі необхідні заходи для підтримки стійкості і розвитку бізнесу Групи в сучасних умовах, що склалися в бізнесі та економіці.

Припущення про безперервність діяльності: виходячи з вищевикладеного, керівництво вважає обґрунтованим складання цієї фінансової звітності за Міжнародними стандартами фінансової звітності на підставі припущення про те, що Група буде продовжувати свою діяльність як безперервно діюче підприємство.

2. ОСНОВА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТА ПОДАННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ, ДОСТОВІРНЕ ПОДАННЯ ТА ВІДПОВІДНІСТЬ МСФЗ.

2.1. Загальна інформація щодо звітування.

ТОВ «МЕТА-КАПІТАЛ» згідно Розділу 1 «Загальні положення Закону України № 996-ХІV від 16.07.1999р. в редакції від 16.11.2018 р., відноситься до категорії середніх підприємств. Група фінансову звітність за Міжнародними стандартами добровільно. Датою переходу на Міжнародні Стандарти Фінансової Звітності (надалі – МСФЗ) є 01.01.2019 р., а порівняльним періодом визначено звітний період з 01.01.2019р. по 31.12.2019р. Група складала фінансову звітність та звітувала за 2019 рік за національними стандартами бухгалтерського обліку. Починаючи з 01.01.2020 р., Група складає проміжну фінансову звітність та річну фінансову звітність за 2020 рік за МСФЗ. При цьому в якості порівняльної інформації у проміжній фінансовій звітності та річної фінансової звітності за 2020 рік використовуються показники фінансової звітності за 2019 рік, трансформованої відповідно до вимог Міжнародні стандарти фінансової.

Група перейшла на Міжнародні стандарти фінансової звітності відповідно до положень МСФЗ (IFRS) 1 «Перше використання Міжнародних стандартів фінансової звітності».

Звітним періодом Група визначила календарний рік, а звітною датою - 31 грудня.

За звітний період (2020 рік) та порівняльний період (2019 рік) Група підготувала річну фінансову звітність у відповідності до концептуальної основи МСФЗ. Ця фінансова звітність відображає поточну оцінку управлінського персоналу. Підготовка фінансової звітності вимагає від керівництва Групи розрахунків та припущень, що впливають на суми активів та зобов'язань, відображених у фінансовій звітності, а також на суми доходів та витрат, що відображаються у фінансових звітах протягом звітного періоду.

Дана фінансова звітність представлена в українських гривнях, яка є функціональною валютою.

Якщо не зазначено інше, суми представлені в тисячах українських гривень.

Фінансова звітність Групи ґрунтується на наступних принципах:

Безперервність

- Принцип нарахування

Основоположними якісними характеристиками фінансової звітності є доречність та правдиве подання.

Відповідно до МСБО 1 «Представлення фінансової звітності», Група використовує однакову облікову політику при складанні фінансової звітності за 2020 рік та протягом усіх періодів, представлених у фінансовій звітності згідно з МСФЗ.

Всі облікові записи, що використані для підготовки даної звітності, приведені у відповідність до всіх існуючих аспектів Міжнародних Стандартів Бухгалтерського Обліку (надалі – МСБО).

Перша фінансова звітність Групи, складена за МСФЗ, є першою річною фінансовою звітністю, у якій Група застосовує МСФЗ і при цьому чітко та без застережень стверджує в цій фінансовій звітності про відповідність МСФЗ.

Перша фінансова звітність, складена за МСФЗ, за 2019 рік містить інформацію в Звіті про фінансовий стан станом на 01.01.2019 р., 31.12.2019 р., 31.12.2020 р., Звіті про прибутки та збитки, Звіті про рух грошових коштів, Звіті про зміни у власному капіталі за 2019 - 2020 рр., відповідні примітки, в тому числі порівняльну інформацію.

Якщо облікові політики Групи, що використані на початок періоду, відрізняються від тих політик, які вона використовувала на цю саму дату, застосовуючи попередні П(С)БО, коригування виникають унаслідок подій та операцій, що відбувались до дати переходу на МСФЗ. Отже, Групи визнає ці коригування безпосередньо в нерозподіленому прибутку (або, якщо доречно, в іншій категорії власного капіталу) на дату переходу на МСФЗ.

Помилки попередніх періодів – пропуски або викривлення у фінансовій звітності Групи за один або кілька попередніх періодів, які виникають через невикористання або зловживання достовірною інформацією, яка:

- була наявна, коли фінансову звітність за ті періоди затвердили до випуску;
- за обґрунтованим очікуванням, могла бути отриманою та врахованою при складанні та поданні цієї фінансової звітності.

Суттєві помилки попереднього періоду Групи виправляє ретроспективно в першому комплекті фінансових звітів, затверджених до випуску після їх виявлення шляхом:

- перерахування порівнюваних сум за поданий попередній період (періоди), у якому відбулася помилка;
- перерахування залишків активів, зобов'язань та власного капіталу на початок періоду за найперший з поданих попередніх періодів, якщо помилка відбулася до першого з поданих попередніх періодів.

Помилку попереднього періоду виправляють шляхом ретроспективного перерахування, за винятком випадків, коли неможливо визначити або вплив на конкретний період, або кумулятивний вплив помилки.

Помилки минулих років, допущені при складанні фінансової звітності за один або кілька попередніх періодів та виявлені в поточному періоді, визнавати суттєвими, якщо сумарний розмір усіх помилок перевищує максимальну межу сукупної помилки звітності поточного періоду або дорівнює їй.

Помилки минулих років, допущені при складанні фінансової звітності за один або кілька попередніх періодів та виявлені в поточному періоді, визнавати несуттєвими, якщо сумарний розмір усіх помилок не перевищує максимальну межу сукупної помилки звітності поточного періоду.

З метою класифікації помилок минулих років встановити наступну максимальну межу сукупної помилки звітності поточного періоду:

- Максимальна межа сукупної помилки для окремих видів доходів і витрат - 3% від величини чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) підприємства згідно фінансової звітності за минулий рік. При цьому сумарний ефект всіх помилок не може перевищувати 5% від величини чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) підприємства за минулий рік.

- Максимальна межа сукупної помилки для окремих об'єктів обліку, що відносяться до складу активів, зобов'язань і власного капіталу - 1% від величини валюти балансу за минулий рік, при цьому сумарний ефект всіх помилок не може перевищувати 3% від величини валюти балансу підприємства за минулий рік.

На дату складання цієї фінансової звітності помилки минулих періодів класифікувати як несуттєві та такими, що відповідають максимальній межі сукупної помилки поточного періоду.

Усі коригування у зв'язку з переходом на МСФЗ було здійснено за рахунок Нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) - код рядку Звіту про фінансовий стан 1420 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)».

Коригування, зроблені при переході на МСФЗ:

Примітка 1 (Тис.грн)

Код рядка	Найменування рядка	Баланс ПСБО на 01.01.2019	Коригування при переході на МСФЗ	Пояснення до коригування при переході на МСФЗ	Звіт про фін стан МСФЗ на 01.01.2019
	Актив				
	I. Необоротні активи	1 877 334			2 565 723
1000	Нематеріальні активи	1 898	70	Балансова вартість відображена згідно оцінки за ринковою вартістю	1 968
1001	первісна вартість	3 153	5		3 158
1002	накопичена амортизація	-1 255	65		-1 190
1005	Незавершені капітальні інвестиції	833 988	-833 988	Рекласифіковано до основних засобів	0
1010	Основні засоби	267 532	1 545 387	Балансова вартість відображена згідно оцінки за ринковою вартістю, включаючи не готові к експлуатації основні засоби та будівельні матеріали	1 812 919
1011	первісна вартість	304 368	1 509 677		1 814 045
1012	знос	-36 836	35 710		-1 126
1015	Інвестиційна нерухомість	773 916	-23 080		750 836
1016	первісна вартість інвестиційної нерухомості	774 857	-24 021	Балансова вартість відображена згідно оцінки за ринковою вартістю	750 836
1017	знос інвестиційної нерухомості	-941	941		0
1030	Довгострокові фінансові інвестиції:	0	0		0
1035	інші фінансові інвестиції				
	II. Оборотні активи	1 009 486			459 067
1100	Запаси	187 268	-177 233	Рекласифіковані будівельні матеріали до основних засобів	10 035
1101	Виробничі запаси	186 219	-177 233		8 986
1104	Товари	1 049	0		1 049
1125	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	5 131	-429	Нарахований резерв під очікувані кредитні збитки	4 702
1130	Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	379 676	-371 551	Коригування за рахунок витрат майбутніх періодів, аванси за ОЗ реклас. до ОЗ	8 125
1135	з бюджетом	395 025	2 919	Реклас. Невикорист. Подат кредиту по ПДВ	397 944
1140	Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	0	134	Рекласифіковано з іншої поточної дебіторської заборгованості	134
1155	Інша поточна дебіторська заборгованість	5 945	-279	Нарахований резерв під очікувані кредитні збитки. Заборгованість з нарахованих доходів виділена в окремий рядок	5 666
1165	Гроші та їх еквіваленти	32 439	0		32 439
1167	Рахунки в банках	32 439	0		32 439
1170	Витрати майбутніх періодів	2 682	-2 682	Коригування у склад виданих авансів	0
1190	Інші оборотні активи	1 320	-1 298	Реклас. Невикорист. Подат кредиту по ПДВ	22
1300	Баланс	2 886 820	137 970		3 024 790
	Пасив				
	I. Власний капітал	22 994			220 403
1400	Зареєстрований (паєвий) капітал	385 647	0		385 647
1420	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-363 396	197 127	Коригування інших статей балансу	-166 269
1490	Неконтрольована частка	743	282		1 025
	III. Поточні зобов'язання і забезпечення	2 863 826			2 804 387
	Поточна кредиторська заборгованість за:				
1615	товари, роботи, послуги	13 260	240	Кориг. Виданих авансів	13 500
1620	розрахунками з бюджетом	36	0		36
1630	розрахунками з оплати праці	125	0		125
1660	Поточні забезпечення	9 026	0		9 026
1690	Інші поточні зобов'язання	2 841 379	-59 679	Реклас. податкового кредиту по ПДВ до Дебітор. заборг. за виданими авансами	2 781 700
1900	Баланс	2 886 820	137 970		3 024 790

Концептуальна основа: дана фінансова звітність була підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), включаючи Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО), випущених Радою з Міжнародних стандартів фінансової звітності (РМФСЗ), та Тлумачень і пояснень, опублікованих Міжнародним Комітетом з тлумачення фінансової звітності (МКТФЗ, ПКТ), що офіційно оприлюднені на веб-сайті Міністерства фінансів України.

Фінансова звітність Групи є фінансовою звітністю загального призначення.

Підготовка фінансової звітності відповідно до МСФЗ вимагає від керівництва Групи надання оцінок та припущень, що впливають на наведені в звітності суми активів та зобов'язань Групи, розкриття умовних активів та зобов'язань станом на звітну дату і наведені у звітності суми доходів і витрат за звітний період. Фактичні результати можуть несуттєво відрізнятися від таких оцінок. При застосуванні облікової політики керівництво Групи застосовувало власний розсуд та власні судження, що наведені нижче.

2.2. Застосування нових, переглянутих та змінених Міжнародних стандартів фінансової звітності та інтерпретацій.

У даній фінансовій звітності Група застосувало всі стандарти, інтерпретації та поправки до них, які вступили в силу з 1 січня 2019 р.

На момент підготовки даної фінансової звітності були видані нові стандарти, зміни та інтерпретації вже існуючих стандартів, які ще не вступили в дію та не враховувалися Групою раніше.

Керівництво Групи очікує, що всі внесення будуть прийняті в обліковій політиці Групи протягом першого періоду, що розпочнеться після дати набрання чинності. Інформація про нові стандарти, зміни та інтерпретації, які як очікується, будуть відноситися до фінансової звітності Компанії, наводяться нижче. Деякі інші нові стандарти і інтерпретації були випущені, але не очікується, що вони матимуть істотний вплив на фінансову звітність Групи.

Наступні стандарти, зміни до стандартів і роз'яснення були випущені на дату затвердження цієї фінансової звітності, які вступили в дію з початку року та які не вступили в дію за рік, що закінчився 31 грудня 2020:

Вступають в силу для звітних періодів, що починаються з або після:

Поправки до МСБО 1 «Подання фінансової звітності» щодо класифікації зобов'язань	01 січня 2022 року
МСФЗ 17 «Страхові контракти» (новий стандарт).	01 січня 2021 року
Поправки до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» та МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» щодо попередніх питань в контексті реформи IBOR	01 січня 2020 року
Поправки до МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу» щодо уточнення ключового визначення бізнесу	01 січня 2020 року
Поправки до МСБО 1 «Подання фінансової звітності» та МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки»	01 січня 2020 року

щодо визнання суттєвості

Поправки до посилань в Концептуальній основі фінансової звітності 01 січня 2020 року

МСФЗ (IFRS) 17 "Договори страхування"

В травні 2017 року Рада з МСФЗ випустила МСФЗ (IFRS) 17 «Договори страхування», новий всеосяжний стандарт фінансової звітності для договорів страхування, який розглядає питання визнання і оцінки, подання та розкриття інформації. Коли МСФЗ (IFRS) 17 вступить в силу, він замінить собою МСФЗ (IFRS) 4 "Страхові контракти", який був випущений в 2005 році. МСФЗ (IFRS) 17 застосовується до всіх видів договорів страхування (тобто страхування життя і страхування, відмінне від страхування життя, пряме страхування і перестраховування) незалежно від виду організації, яка випускає їх, а також до деяких гарантій і фінансових інструментів з умовами дискреційної участі. Є кілька винятків зі сфери застосування. Основна мета МСФЗ (IFRS) 17 полягає в встановленні такої моделі обліку договорів страхування, яка є більш ефективною і послідовною для страховиків. На відміну від вимог МСФЗ (IFRS) 4, які в основному базуються на попередніх місцевих облікових політиках, МСФЗ (IFRS) 17 надає всебічну модель обліку договорів страхування, охоплюючи всі доречні аспекти обліку. В основі МСФЗ (IFRS) 17 лежить загальна модель, доповнена наступним:

- певні модифікації для договорів страхування з прямою участю в інвестиційному доході (метод змінної винагороди).
- спрощений підхід (підхід на основі розподілу премії) в основному для короткострокових договорів

МСФЗ (IFRS) 17 набуває чинності, починаючи з 1 січня 2021 року або після цієї дати, при цьому вимагається порівняльна інформація. Допускається застосування до цієї дати за умови, що організація також застосовує МСФЗ (IFRS) 9 і МСФЗ (IFRS) 15 на дату першого застосування МСФЗ (IFRS) 17 або до неї. Даний стандарт не застосовний до Групи.

Поправки до МСФЗ 3: Визначення бізнесу

У жовтні 2018 року Рада з МСФЗ випустила поправки до визначення бізнесу в МСФЗ (IFRS) 3 «Об'єднання бізнесу», щоб допомогти організаціям визначити, чи є придбаний набір видів діяльності і активів бізнесом чи ні. Вони роз'яснюють мінімальні вимоги для бізнесу, усувають оцінку того, чи здатні учасники ринку замінити будь-які відсутні елементи, додають вказівки, щоб допомогти організаціям оцінити, чи є придбаний процес істотним, звужують визначення бізнесу і результатів і вводять необов'язковий тест концентрації справедливої вартості. Нові ілюстративні приклади були надані разом з поправками.

Дані зміни не мають впливу на Групу.

Поправки до МСБО 1 і МСБО 8: Визначення суттєвості

У жовтні 2018 року Рада з МСФЗ випустила поправки до МСФЗ (IAS) 1 "Подання фінансової звітності" і МСБО 8 "Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки", щоб узгодити визначення «суттєвого» за стандартами і прояснити деякі аспекти цього визначення. Нове визначення свідчить: «Інформація є суттєвою, якщо її пропуск, спотворення або затінення цілком обґрунтовано можуть вплинути на рішення, що приймаються основними користувачами

фінансової звітності загального призначення на основі цих фінансових звітів, які надають фінансову інформацію про особливості суб'єкта господарювання, що звітує.

Дані поправки до визначення суттєвості не мають впливу на фінансову звітність Групи.

Поправки до МСБО 1 «Подання фінансової звітності» щодо класифікації зобов'язань

Рада з МСФЗ випустила поправки до МСБО 1 «Подання фінансової звітності» щодо класифікації зобов'язань на поточні і довгострокові. Так внесені правки до МСБО 1 уточнюють, що класифікація зобов'язань як поточних або довгострокових повинна ґрунтуватися на правах, які існують на кінець звітного періоду, тобто довгостроковим є зобов'язання щодо якого на кінець звітного періоду компанія має діюче право відкласти врегулювання щонайменше на дванадцять місяців. Поправки уточнюють, що на класифікацію зобов'язань не впливають ні очікування щодо того, чи буде підприємство користуватися цим правом на відстрочку погашення зобов'язання, ні те, в якій формі очікується розрахунок (кошти, дольові інструменти, інші активи або послуги тощо). Поправки впливають тільки на подання зобов'язань у звіті про фінансовий стан, а не на суму або строки визнання будь-якого активу, доходу або витрат по зобов'язаннях або розкриття інформації.

Поправки набувають чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2022 року або після цієї дати, і повинні застосовуватися ретроспективно. Дострокове застосування дозволено. Очікується, що поправки до визначення суттєвості не матимуть істотного впливу на фінансову звітність Групи.

Поправки до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» та МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» щодо попередніх питань в контексті реформи IBOR

Рада з міжнародних стандартів фінансової звітності внесла зміни до деяких вимог щодо обліку хеджування для підтримки процесу поетапного відстеження окремих показників процентних ставок, таких як міжбанківські ставки пропозиції (interbank offered rates, IBOR). Так, останні поправки полегшують наслідки невизначеності, спричинені реформою IBOR, і вимагають від компаній надавати додаткову інформацію інвесторам про їхні відносини хеджування, на які безпосередньо впливає невизначеність.

Поправки набувають чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2020 року або після цієї дати, і повинні застосовуватися ретроспективно. Дострокове застосування дозволено. Дані поправки до визначення суттєвості не мають впливу на фінансову звітність Групи.

3. ОСНОВНІ (СУТТЄВІ) ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ.

3.1. Основа формування облікових політик, зміни в облікових політиках

Облікова політика – це конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані Групою при складанні та поданні фінансової звітності.

Положення облікової політики, описані нижче, застосовувались Групою послідовно в звітних періодах, наведених в цій фінансовій звітності для подібних операцій, інших подій або умов, якщо МСФЗ конкретно не вимагає або не дозволяє визначення категорії статей, для яких інші політики можуть бути доречними. Фінансова звітність була підготовлена на основі облікових політик та облікових оцінок, чинних станом на 31 грудня 2020 року. Облікова політика Материнської Компанії в новій редакції розроблена та затверджена Директором

Компанії, враховуючи вимоги МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» та інших чинних МСФЗ, відповідно до Наказу №20/12-2019Б від 20.12.2019 року «Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику». Облікова політика дочірньої компанія повністю ідентична обліковій політиці материнської компанії.

3.2. Використання справедливої вартості, МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості»

При підготовці фінансової звітності були застосовані ряд оціночних суджень та припущень, які впливають на величину активів і зобов'язань, відображених у звітності. Встановлені припущення та судження ґрунтуються на історичному досвіді, поточних та очікуваних економічних умовах та іншій доступній інформації. Група наводить судження, які найбільш суттєво впливають на суми, визнані у фінансовій звітності та оцінка значення яких може стати причиною коригувань балансової вартості активів та зобов'язань в наступному.

Ця фінансова звітність підготовлена на основі принципу історичної собівартості, за виключенням оцінки окремих статей, що оцінюються за справедливою вартістю на кінець кожного звітного періоду як викладено у положеннях облікової політики. Історична собівартість звичайно визначається на основі справедливої вартості компенсації, сплаченої в обмін на товари та послуги.

Справедлива вартість визначається як ціна, яка була б отримана у результаті продажу активу або сплачена у результаті передачі зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки. Під час оцінки справедливої вартості активу або зобов'язання Група бере до уваги характеристики відповідного активу або зобов'язання так, як би учасники ринку враховували ці характеристики під час визначення ціни активу або зобов'язання на дату оцінки, передбачувані майбутні грошові потоки, існуючу економічну ситуацію, ризики, властиві різним фінансовим інструментам та інші фактори з врахуванням вимог МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості».

Окрім того, для цілей фінансової звітності оцінки справедливої вартості розподіляються за такими категоріями:

- ціни котирування (без коригування) на активних ринках на ідентичні активи або зобов'язання, до яких Група може мати доступ на дату оцінки;
- дані, які можна спостерігати для активу чи зобов'язання, прямо або опосередковано;
- вхідні дані для активу чи зобов'язання, яких немає у відкритому доступі.

Справедливу вартість дебіторської та кредиторської заборгованості неможливо визначити достовірно, оскільки немає ринкового котирування цих активів.

Методики оцінювання та вхідні дані, використані для складання оцінок за справедливою вартістю

Розрахункова справедлива вартість фінансових інструментів визначається з урахуванням різної ринкової інформації та відповідних методів оцінки. Однак для проведення такої оцінки необхідно обґрунтоване судження при тлумаченні ринкової інформації. Відповідно, такі оцінки не завжди виражають суми, які Група може отримати в існуючій ринковій ситуації. Балансова вартість грошових коштів та їх еквівалентів, торгової та іншої дебіторської та кредиторської заборгованості майже дорівнює їх справедливій вартості у зв'язку з короткостроковістю погашення цих інструментів та перерахування більшості за курсом іноземних валют.

Ієрархія джерел оцінки справедливої вартості: Компанія використовує таку ієрархію для визначення справедливої вартості фінансових інструментів і розкриття інформації про неї в розрізі моделей оцінки:

1-й рівень: котирування (нескориговані) на активних ринках ідентичних активів чи зобов'язань;

2-й рівень: інші методи, дані в основі яких, що мають значний вплив на відображувану справедливу вартість, є спостережуваними на ринку;

3-й рівень: інші методи, дані в основі яких, що мають значний вплив на відображувану справедливу вартість, не є спостережуваними на ринку.

Для оцінок і розкриття в даній звітності справедлива вартість визначається згідно МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості» за винятком інструментів, на які розповсюджується МСБО 2, орендних угод, врегульованих МСФЗ 16, також оцінок, порівняних, але не рівних справедливій вартості.

Для оцінки вартості інвестованого капіталу або активів Групи може бути застосовано три підходи: (i) витратний, (ii) ринковий (або порівняльний) та (iii) дохідний. При проведенні оцінки початково розглядається кожний з цих підходів, але який чи які з них є оптимальними у кожному конкретному випадку, визначається характером та специфікою оцінюваної компанії та її активів.

(i) Витратний підхід заснований на принципі заміщення та походить з того, що розумний інвестор не стане платити за актив більше, ніж вартість його заміни на ідентичний або аналогічний об'єкт з такими ж корисними властивостями. Першим кроком в рамках витратного підходу є визначення поточної вартості заміщення або поточної вартості відтворення оцінюваних активів.

(ii) Порівняльний (або ринковий) підхід засновано на інформації про стан ринку у поточних умовах та здійснених угодах на Дату оцінки або незабаром до дати оцінки. У рамках порівняльного підходу існує два метода: метод компаній-аналогів та метод угод. Метод компаній-аналогів засновано на порівнянні оцінюваної компанії з зіставними компаніями, акції яких звертаються на біржовому ринку. При використанні методу угод, оцінювана компанія порівнюється з зіставними компаніями, продавалися в останній час в ході операцій по поглинанню. І в тому, і в іншому випадку складається необхідна вибірка компаній по критеріям порівняльності. В ході оцінки основних засобів на базі порівняльного підходу їх ринкова вартість визначається шляхом порівняння останніх за часом продаж аналогічних активів з коригуванням зіставних даних на такі фактори, як вік та стан активу, а також тип угоди купівлі-продажу.

При використанні ринкового підходу фізичний знос відображається та оцінюється виходячи з порівняльної кон'юнктури.

(iii) При використанні доходного підходу справедлива вартість визначається шляхом розрахунку приведеної вартості очікуваних майбутніх грошових потоків, які прогнозуються на визначений період часу і дисконтуються для визначення їх приведеної вартості. У рамках доходного підходу існує два метода: метод дисконтування грошових потоків та метод капіталізації прибутку.

Справедлива вартість фінансових інструментів. Оскільки для більшості фінансових інструментів Групи не існує готового доступного ринку, при визначенні їхньої справедливої вартості необхідно застосовувати професійні судження на основі поточної економічної ситуації та конкретних ризиків, властивих для даного інструменту. Всі фінансові активи та зобов'язання відносяться до 3 рівня ієрархії. Оцінки, представлені у цій фінансовій звітності, не обов'язково відображають суми, за які Група могла б реалізувати на ринку повний пакет того або іншого інструменту.

Протягом звітного періоду не було переходів між рівнями оцінки справедливої вартості 1 і 2, а також переходів до / з Рівня 3

3.3. Форма та назви фінансових звітів і методи подання інформації у фінансових звітах.

Формат фінансової звітності МСБО 1 «Подання фінансових звітів» не встановлює єдиного формату фінансових звітів, наводить перелік показників, які необхідно наводити в кожній формі звітності та у примітках.

Група використовує форми звітності, що наведені в НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженому Наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73., в яких статті фінансової звітності за МСФЗ вписані в найбільш доречні рядки форм фінансових звітів. Розкриття додаткової інформації, як це передбачено МСФЗ та МСБО, здійснюється у примітках до річної фінансової звітності.

Відповідно до МСБО 1 "Подання фінансової звітності»:

- Звіт про фінансовий стан, відображає згруповані в певному порядку і узагальнені відомості про активи Групи та джерела їх утворення в єдиному грошовому вимірі на конкретну дату.

- Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, відображає доходи і витрати, а також результат фінансово-господарської діяльності Групи за звітний період. Тобто Група прибутки / збитки відображає окремим розділом в Звіті, а не окремим звітом. В Звіті про сукупний дохід Група класифікує витрати і по характеру, і по функціям.

- Звіт про зміни у власному капіталі відображає збільшення або зменшення чистих активів або зміну їх стану протягом періоду.

Відповідно до МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів» Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом), відображає потоки грошових коштів за звітний період, класифікуючи їх за операційною, інвестиційною та фінансовою діяльністю. Група використовує прямий метод визначення потоку грошових коштів від операційної діяльності, при якому розкривається інформація про основні види валових грошових надходжень і платежів.

3.4. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти Групи та їх еквіваленти включають грошові кошти в банках, короткострокові депозити з терміном погашення до трьох місяців, короткострокові високоліквідні інвестиції з початковим терміном погашення до трьох місяців з моменту їх розміщення, готівкові кошти в касах, грошові кошти в дорозі.

Грошові документи та еквіваленти грошових коштів, що не обмежені у використанні. Відповідно до МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості» грошові кошти та їх еквіваленти оцінюються за ринковим методом оцінки а саме справедливою вартістю, що дорівнює їх номінальній вартості. Первісна та подальша оцінка грошових коштів та їх еквівалентів в іноземній валюті здійснюється у функціональній валюті за офіційним курсом Національного банку України.

3.5. МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання».

До фінансових інструментів Групи відносяться: торговельна та інша дебіторська заборгованість, грошові кошти та їх еквіваленти, позики, довгострокові фінансові інвестиції, а також торговельна та інша кредиторська заборгованість.

Група класифікує фінансові інструменти в момент їх прийняття до обліку, виходячи з бізнес-моделі, використовуваної Групи для управління фінансовими активами і зобов'язаннями, і характеристик фінансового інструменту, пов'язаних з передбаченими договором грошовими потоками. Компанія спочатку визнає позики і дебіторську заборгованість, а також депозити на дату їх видачі / виникнення / надходження. Первісне визнання всіх інших фінансових активів здійснюється на дату укладення угоди, в результаті якої Група стає стороною за відповідним договором.

При первісному визнанні фінансові активи відносяться до однієї з наступних категорій:

- фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю;
- фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю через прибутки та збитки (FVTPL);
- фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (FVOCI).

Фінансовий актив оцінюється за амортизованою вартістю, якщо одночасно виконуються дві умови:

- а) актив утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є отримання передбачених договором грошових потоків;

б) договірні умови фінансового активу обумовлюють отримання в зазначені дати грошових потоків, які є виключно платежами в рахунок основної суми боргу і відсотків на непогашену частину основної суми боргу (SPPI - solely payments of principal and interests).

При первісному визнанні фінансовий актив оцінюється за справедливою вартістю, збільшеною або зменшеною в разі фінансового активу, що оцінюється не по справедливій вартості через прибуток або збиток, на суму витрат по угоді, які мають пряме відношення до його придбання.

Найкращим підтвердженням справедливої вартості фінансового інструменту при первісному визнанні, як правило, є ціна угоди.

Якщо ціна операції з придбання фінансового активу відрізняється від його справедливої вартості, то різниця між ними ставиться Групою на доходи або витрати періоду в складі прибутків і збитків. Група вирішує, що справедлива вартість при первісному визнанні відрізняється від ціни угоди, то визначає справедливу вартість наступним чином:

- як теперішня вартість всієї майбутньої грошової виручки, дисконтованої за переважною ринковою ставкою (ставками) відсотка для подібного інструмента (подібного з точки зору валюти, строку, типу ставки відсотка й інших чинників) із аналогічним кредитним рейтингом.

- з використанням котирування на активному ринку ідентичного активу чи зобов'язання (тобто вхідними даними 1 рівня)

- ґрунтується на методі оцінки, в якому використовуються лише дані з відкритих для спостережень ринків.

Після первісного визнання Група визнає відстрочену різницю між справедливою вартістю при первісному визнанні та ціною операції, як прибуток або збиток.

Компанія здійснює перекласифікацію всіх фінансових активів лише тоді, коли змінюється бізнес-модель управління фінансовими активами.

Перекласифікація фінансових активів застосовується перспективно, починаючи з дати перекласифікації. Група не переглядає визнані раніше прибутки, збитки (включаючи прибутки або збитки від зменшення корисності), або проценти.

Група визнає фінансове зобов'язання у момент, коли воно стає стороною за договором щодо даного фінансового зобов'язання. При первісному визнанні фінансові зобов'язання поділяються на такі категорії:

- фінансові зобов'язання, які оцінюються за справедливою вартістю;
- фінансові зобов'язання, які оцінюються за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку (FVTPL).

Компанія відносить до фінансових зобов'язань, оцінюваних за справедливою вартістю:

- кредити і позики отримані;
- зобов'язання з фінансової оренди;
- торгівельну та іншу кредиторську заборгованість.

При первісному визнанні фінансові зобов'язання, віднесені до категорії, яка обліковується за справедливою вартістю, оцінюються за справедливою вартістю, зменшеною на суму витрат по угоді, понесених у зв'язку з його прийняттям. Найкращим індикатором справедливої вартості фінансового зобов'язання при первісному визнанні є ціна угоди (справедлива вартість отриманої винагороди), в результаті якої Група прийняла це зобов'язання.

Якщо Група визначає, що справедлива вартість зобов'язання після первісного визнання

відрізняється від ціни угоди, то цей інструмент приймається до обліку:

- на підставі поточних цін угод з ідентичним зобов'язанням на активному ринку (вихідні дані 1 Рівня), або
- за допомогою прийнятої методики оцінки справедливої вартості, що спирається виключно на спостережувані ринкові дані.

Різниця між ціною угоди і справедливою вартістю фінансового зобов'язання після первісного визнання відноситься на доходи або витрати періоду.

Зміни справедливої вартості фінансових зобов'язань, які оцінюються за справедливою вартістю, відображаються таким чином:

- величина зміни справедливої вартості, пов'язана зі змінами кредитного ризику, відображається у складі іншого сукупного доходу;
- решта зміни справедливої вартості визнається у складі прибутку або збитку за період.

Облік за амортизованою вартістю вибирається для всіх фінансових зобов'язань, які не обліковуються за справедливою вартістю. Зміни вартості в процесі обліку таких фінансових зобов'язань - нарахування процентних витрат відображаються в Звіті про прибутки і збитки з використанням методу ефективної ставки відсотка.

Після кожного звітного періоду балансова вартість інших фінансових зобов'язань збільшується за рахунок нарахування процента витрат. Сума процентних витрат визначається шляхом множення ефективної ставки відсотка по фінансовим зобов'язанням на його амортизовану вартість за станом на кінець попереднього звітного періоду. Витрати на відсотки відносяться на фінансові витрати звітного періоду в звіті про прибутки і збитки.

Компанія проводить тест на знецінення за борговими інструментами, оцінюваним за справедливою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. Компанія не визнає знецінення щодо інвестицій в інструменти капіталу, а також фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю через прибутки та збитки.

Станом на кожен звітну дату Група проводить оцінку зміни кредитного ризику (ризик виникнення дефолту) фінансового активу з використанням:

- внутрішніх / зовнішніх рейтингів;
- даних про кредитні збитки інших підприємств;
- даних про збитки минулих періодів;
- макроекономічних даних;
- факторів, специфічних для конкретного позичальника;
- іншої доступної без надмірних витрат і зусиль інформації.

Очікувані кредитні збитки оцінюються на базі:

- кредитних збитків, очікуваних в межах 12-ти місяців; або
- кредитних збитків, очікуваних за весь період дії фінансового інструменту.

База оцінки вибирається залежно від того, чи відбулося значне підвищення кредитного ризику з моменту первісного визнання фінансового активу.

Розмір очікуваних кредитних збитків визначається як:

- різниця між грошовими потоками, передбаченими договором, і грошовими потоками, які Компанія очікує отримати (сума «недобору» грошових коштів);
- зважена за ступенем ймовірності можливих результатів виникнення збитку;
- дисконтована за первісною ЕРС.

Група оцінює станом на кожну звітну дату резерв під збитки за фінансовим інструментом у розмірі, що дорівнює очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії фінансового інструменту, якщо кредитний ризик за таким фінансовим інструментом значно зріс із моменту первісного визнання. Оцінка резерву проводиться на індивідуальній основі для заборгованості терміном прострочення оплати більше 90 днів. Резерв під очікувані кредитні збитки по простроченій дебіторській заборгованості менш 90 днів нараховується груповим методом в розмірі 0,5% від суми такої заборгованості.

Мета встановлення вимог щодо зменшення корисності полягає у визнанні очікуваних кредитних збитків за весь строк дії за всіма фінансовими інструментами, за якими відбулося значне зростання кредитного ризику з моменту первісного визнання з урахуванням усієї обґрунтованої та підтверджуваної інформації, включаючи прогнозу інформацію.

Якщо станом на звітну дату кредитний ризик за фінансовим інструментом не зазнав значного зростання з моменту первісного визнання, то, Група оцінює резерв під збитки за таким фінансовим інструментом у розмірі, що дорівнює 12-місячним очікуваним кредитним збиткам.

Якщо в наступні періоди величина очікуваного кредитного збитку зменшується, то раніше визнаний збиток підлягає відновленню шляхом зменшення відповідного резерву. В результаті відновлення балансова вартість активу не повинна перевищувати його вартість, за якою він би відбивався в звіті про фінансовий стан, якби збиток не був визнаний.

Збитки від знецінення (відновлення збитків від знецінення) включаються до складу витрат (коригування витрат) періоду в складі прибутків і збитків по мірі виникнення.

3.6. МСБО 16 «Основні засоби»

Основні засоби Групи враховуються і відображуються у фінансовій звітності відповідно до МСБО 16 «Основні засоби». Основними засобами визнаються матеріальні активи, очікуваний термін корисного використання яких більш за один рік, первинна вартість яких визначається залежно від класу більше 6000 грн., а з 23.05.2020 р. більше 20000 грн., які використовуються в процесі виробництва надання послуг, здачі в оренду іншим сторонам, для здійснення адміністративних або соціальних функцій.

Компанія класифікує основні засоби за такими групами:

- Земельні ділянки;
- Будинки;
- Споруди;
- Інженерні мережі;
- Машини та обладнання;
- Оргтехніка;
- Побутова та кухонна техніка ;
- Меблі ;
- Транспортні засоби;
- Інструменти, виробничий і господарський інвентар;
- Інші ОС.

Група визнає основний засіб в складі активів, коли:

- існує ймовірність того, що Група отримає пов'язані з цим активом майбутні економічні вигоди;

- собівартість даного активу може бути надійно оцінена. Вимоги даного критерію задовольняються в разі можливості визначення початкової вартості об'єкта.

У первісному визнанні Група оцінює основні засоби за первісною вартістю. Первісною вартістю об'єкта основних засобів, отриманого безоплатно або виявленого при інвентаризації, визнається його справедлива вартість на дату прийняття до обліку.

Після визнання активом об'єкти основних засобів обліковуються за первісною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення. Група не проводить переоцінку основних засобів.

На кінець кожного звітного року проводиться оцінка наявності ознак знецінення об'єктів основних засобів.

З метою забезпечення ведення бухгалтерського обліку основних засобів відповідно до МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності», МСБО 16 «Основні засоби» та МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості» Групою було проведено оцінку ринкової вартості усіх основних засобів із залученням незалежного оцінювача на 01.01.2019 р., що мало значний вплив на відображення їх балансової вартості (код рядку Звіту про фінансовий стан 1010 «Основні засоби»).

Отриману справедливу вартість Група використовує в якості умовної первісної вартості на дату переходу на МСФЗ, тобто на 01.01.2019 року.

Основні засоби, що надійшли після 01.01.2019 р. при первісному визнанні оцінюються за собівартістю, яка включає в себе:

- ціну його придбання, включаючи імпортні мита та невідшкодовані податки на придбання після вирахування торговельних та цінових знижок.

- будь-які витрати, які безпосередньо пов'язані з доставкою активу до місця розташування та приведення його в стан, необхідний для експлуатації у спосіб, визначений управлінським персоналом.

- первісну оцінку витрат на демонтаж, переміщення об'єкта та відновлення території, на якій він розташований згідно зобов'язань Групи на їх покриття при купівлі або використанні об'єкта протягом певного періоду з метою, яка відрізняється від виробництва запасів протягом цього періоду.

Амортизація починає нараховуватися з дня прийняття активу до обліку в складі основних засобів, і нараховується протягом передбачуваного строку корисного використання незалежно від того, чи використовується такий актив протягом цього часу або простоює, закінчується в день, що передує дню вибуття основного засобу.

Група нараховує амортизацію основних засобів прямолінійним методом виходячи з термінів корисного використання кожної групи основних засобів, які розраховуються на основі наступних чинників:

- очікуваний термін використання об'єкта;
- очікуваний фізичний знос об'єкта, який залежить від факторів виробництва та експлуатації об'єкта;
- моральний знос об'єкта в силу змін або поліпшень у виробничому процесі або змін ринкового попиту на продукт або послуги, що надаються даним об'єктом;
- юридичні та інші обмеження на використання об'єкта, такі, наприклад, як термін закінчення відповідного договору оренди.

Амортизація активу починається, з дня коли він стає придатним для використання, а припиняється на одну з двох дат, яка відбувається раніше: на дату, з якої актив класифікують як утримуваний для продажу (або включають до ліквідаційної групи, яку класифікують як утримувану для продажу, або на дату, з якої припиняють визнання активу.

Сума активу, що амортизується - це собівартість активу або інша сума, що замінює

собівартість, за вирахуванням його ліквідаційної вартості.

Ліквідаційна вартість активу – це попередньо оцінена сума, яку Група отримала би на поточний час від вибуття активу після вирахування всіх попередньо оцінених витрат на вибуття, якщо актив є застарілим та перебуває в стані, який очікується по закінченні строку його корисної експлуатації.

Незавершене будівництво представлено об'єктами, що знаходяться в процесі будівництва, і відображено в обліку за вартістю фактичних витрат. Витрати на утримання об'єкту, що будується включаються до первісної вартості основного засобу в тому випадку, якщо вони можуть бути співвіднесені безпосередньо зі споруджуванним об'єктом або здобувається обладнанням. Об'єкти незавершеного будівництва не амортизуються до моменту, коли будівництво завершено і актив готовий до використання.

Актив враховується в складі незавершеного будівництва до тих пір, поки не припиниться формування його первісної вартості. Капіталізація витрат до первісної вартості об'єкта основних засобів припиняється в момент, коли даний об'єкт доставлений в місце і приведений в стан, що забезпечує його використання в спосіб, визначений управлінським.

Група включає до складу незавершеного будівництва суми виданих авансів з придбання основних засобів і під капітальне будівництво, а також фактичні витрати з придбання будматеріалів, призначених для цілей будівництва, реконструкції або модернізації основних засобів. Порядок визнання і за первинну оцінку будматеріалів збігається з відповідним порядком, прийнятим Групою щодо запасів. Після первісного визнання будматеріали обліковуються за первісною вартістю за вирахуванням накопичених збитків від знецінення. Незавершені об'єкти нерухомості, які згодом планується використовувати в якості інвестиційної нерухомості, тобто для отримання орендного доходу або від приросту вартості, що не класифікуються як інвестиційна нерухомість до їх завершення. Дані об'єкти відображаються в звітності в складі основних засобів, незавершених будівництвом.

В разі наявності чинників знецінення активів основні засоби відображаються за вирахуванням збитків від знецінення згідно МСБО 36 «Знецінення активів». Основні засоби, призначені для продажу, і що відповідають критеріям визнання, враховуються відповідно до МСФЗ 5.

3.7. МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу та припинена діяльність»

Група класифікує непоточний актив (або групу вибуття) як утримуваний для продажу, якщо його балансова вартість буде в основному відшкодовуватися шляхом операції продажу, а не поточного використання.

Група подає у Звіті про фінансовий стан непоточний актив, класифікований як утримуваний для продажу, та активи групи вибуття, класифікованої як утримувана для продажу, окремо від інших активів. Зобов'язання групи вибуття, класифікованої як утримувана для продажу, подаються у Звіті про фінансовий стан окремо від інших зобов'язань. Такі активи і зобов'язання не згортаються.

Група подає окремо будь-які сукупні прибутки або витрати, визнані безпосередньо в інших сукупних прибутках, які відносяться до непоточного активу (групи вибуття), класифікованого як утримуваний для продажу.

Група оцінює непоточний актив (або групу вибуття), класифікований як утримуваний для продажу, за нижчою з оцінок:

- за балансовою вартістю;
- за справедливою вартістю з вирахуванням витрат на продаж.

Група не нараховує амортизацію непоточного активу на час, коли він класифікується як утримуваний для продажу, або коли він є частиною групи вибуття, класифікованої як утримувана для продажу.

Припинена діяльність є компонентом Групи, якого позбулися або який класифікують як

утримуваний для продажу. Ні в 2019, ні в 2020 припиненої діяльності не було.

3.8. МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість»

Інвестиційна нерухомість - об'єкти нерухомості (земля, будинок, або частину будівлі, або і те й інше), що знаходяться в розпорядженні Групи на праві власності або за договором фінансової оренди з метою отримання орендних платежів, доходів від приросту вартості капіталу, або того й іншого, але не для:

- використання в наданні послуг, у виробництві або постачанні товарів, в адміністративних цілях;
  - продажу в ході звичайної господарської діяльності.
- Компанія визнає інвестиційну нерухомість в складі активів тільки коли:
- існує ймовірність отримання майбутніх економічних вигід, пов'язаних з інвестиційним майном;
  - можна надійно оцінити вартість інвестиційної нерухомості.
- Об'єкт інвестиційної нерухомості спочатку оцінюється за собівартістю.

До складу витрат на придбання інвестиційної нерухомості входять ціна покупки і будь-які прямі витрати на доведення об'єкта в стан, необхідне для експлуатації. Прямі витрати включають, наприклад, вартість професійних юридичних послуг та інші витрати по операції.

Об'єкти інвестиційної нерухомості після первісного визнання відображаються у звіті про фінансовий стан за первісною вартістю за вирахуванням сум накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення. Модель обліку застосовується до всіх без винятку об'єктів інвестиційного майна.

З метою забезпечення ведення бухгалтерського обліку інвестиційної нерухомості відповідно до МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності», МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість» та МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості» Групою було проведено оцінку ринкової вартості усієї інвестиційної нерухомості із залученням незалежного оцінювача на 01.01.2019 р., що мало значний вплив на відображення їх балансової вартості (код рядку Звіту про фінансовий стан 1015 «Інвестиційна нерухомість»).

Отриману справедливу вартість Група використовує в якості умовної первісної вартості на дату переходу на МСФЗ, тобто на 01.01.2019 року.

Компанія перекласифікує раніше визнаний актив в категорію інвестиційного майна або виключає актив з цієї категорії тільки в разі зміни призначення активу.

Компанія перестає враховувати інвестиційну нерухомість на своєму балансі в разі його вибуття або в зв'язку з тим, що Група більше не очікує від активу надходження економічних вигід у майбутньому.

3.9. МСБО 38 «Нематеріальні активи»

Нематеріальний актив - немонетарний актив, який не має фізичної субстанції та може бути ідентифікований.

Група класифікує нематеріальні активи на наступні групи:

- Права на користування майном
- Права на комерційні позначення
- Права на об'єкти промислової власності
- Авторське право і суміжні з ним права
- Інші нематеріальні активи

Одиницею обліку є окремий об'єкт нематеріальних активів.

Група визнає нематеріальний актив у складі необоротних активів у разі, якщо:

- існує висока ймовірність надходження пов'язаних з ним майбутніх економічних вигід. До майбутніх економічних вигід, одержуваних від нематеріального активу, можуть ставитися виручка від продажу продукції або послуг, зниження витрат або інші вигоди, що виникають від використання активу;
- можна достовірно оцінити первинну вартість активу;

- встановлений термін його корисного використання складає більше 12 місяців.

Витрати на придбання програмного забезпечення терміном використання не більше 12 місяців в розмірі 200 000 грн. і менш, витрати на страхування майна і автотранспортних засобів, страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, добровільне медичне страхування, підписка на періодичні видання в розмірі 200 000 грн. і менш дозволяється одноразово списувати на витрати періоду. Витрати вартістю понад 200 000 грн. визнаються рівномірно протягом терміну, на який надано право користування, страхування та інше.

Нематеріальні активи спочатку приймаються до обліку за собівартістю. Нематеріальний актив, придбаний за плату, спочатку оцінюється за вартістю придбання, яка включає:

- ціну покупки активу, включаючи імпортні мита та невідшкодовані податки на покупку, після вирахування торговельних знижок і поступок;
- будь-які витрати, безпосередньо пов'язані з доставкою активу на місце розташування або приведення його в робочий стан для використання за призначенням.

Формування первісної вартості нематеріального активу припиняється, коли актив знаходиться в стані, придатному для використання в спосіб, визначений керівництвом Групи. Це може статися раніше моменту початку фактичної експлуатації активу.

Після первісного визнання нематеріальні активи обліковуються за первісною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення.

Група на кінець кожного звітного року оцінює наявність ознак знецінення об'єктів нематеріальних активів.

Нарахування амортизації починається з дня прийняття активу до обліку в складі нематеріальних активів. Закінчується в день, що передує дню вибуття основного засобу..

Нарахування амортизації припиняється в день, в якому настала одна з таких подій:

- класифікація активу як утримуваного для продажу або включення його до групи вибуття, класифікованої як призначену для продажу;
- припинення визнання активу.

Для нарахування амортизації нематеріальних активів застосовується прямолінійний метод.

Група оцінює, чи є строк корисного використання нематеріального активу кінцевим або невизначеним.

Група розглядає нематеріальний актив який має невизначений строк корисного використання, якщо аналіз всіх значущих чинників вказує на відсутність кінцевого терміну, протягом якого, як очікується, актив буде приносити економічні вигоди. В іншому випадку нематеріальний актив класифікується як маючий кінцевий строк корисного використання. Конкретні терміни корисного використання нематеріальних активів визначаються на основі термінів, встановлених в договірних чи дозвільних документах. Якщо строк корисного використання нематеріального активу не встановлено відповідним документом, то він визначається на основі експертного висновку технічного фахівця.

Строк корисного використання нематеріальних активів підлягає перегляду в міру необхідності, але не рідше ніж станом на кінець кожного звітного року. У разі якщо оцінка терміну корисного використання значно відрізняється від попередніх розрахунків, даний термін і амортизаційні відрахування коригується за поточний та наступні періоди. Мінімально можливий термін, до якого можливий перегляд, становить 3 місяці.

Нематеріальні активи з невизначеним строком корисного використання, в тому числі гудвіл (ділова репутація), не підлягають амортизації. Група в обов'язковому порядку щорічно тестує нематеріальні активи з невизначеним строком корисного використання на предмет знецінення.

3.10. МСБО 2 «Запаси»

Облік та відображення в фінансовій звітності запасів відбувається у відповідності з МСБО 2 «Запаси».

Запаси - активи:

- призначені для продажу в ході звичайної господарської діяльності (товари); або
- що знаходяться в процесі виробництва для такого продажу (готова продукція, давальницька сировина); або
- що знаходяться в формі сировини або матеріалів, призначених для використання у виробничому процесі або при наданні послуг.

Група класифікує запаси на наступні групи:

- посуд;
- текстиль;
- спецодяг;
- паливо та пально-мастильні матеріали (ПММ);
- запасні частини, шини;
- інвентар та господарські речі;
- миючі та санітарно-гігієнічні засоби;
- інші запаси.

Одиницею обліку є кожен вид запасів.

Предмети з терміном корисного використання не більше 12 місяців, а також спецодяг, спецвзуття та інші засоби індивідуального захисту в бухгалтерській звітності відображаються у складі оборотних активів.

Вартість обладнання до установки, комплектуючих, будівельних матеріалів, які будуть використані для будівництва або модернізації об'єктів основних засобів відображаються в бухгалтерській звітності у складі необоротних активів.

Запаси приймаються до обліку в момент переходу до Групи істотних ризиків і вигод, пов'язаних з володінням запасами. Цей момент може не збігатися з датою переходу права власності, зазначеної в договорі.

При первісному визнанні Група оцінює запаси за фактичною собівартістю придбання або виготовлення, яка складається з усіх витрат, понесених у зв'язку з приведенням запасів в їх поточний стан і місце розташування. До фактичних витрат на придбання запасів відносяться:

- суми, що сплачуються згідно з договором постачальнику (за вирахуванням торговельних знижок), - облікова вартість;
- суми, що сплачуються за інформаційні та консультаційні послуги, пов'язані з придбанням запасів;
- винагороди, що сплачуються посередницькій організації, через яку придбані запаси;
- імпорتنі мита;
- невідшкодовані податки, що сплачуються у зв'язку з придбанням запасів;
- витрати за послуги транспорту по доставці запасів до місця використання, на навантаження-розвантаження;
- витрати по доведенню запасів до стану, в якому вони придатні до використання у запланованих цілях;
- інші витрати, безпосередньо пов'язані з придбанням запасів.

Вартість запасів, виражена у валюті, відмінної від функціональної валюти, перераховується на дату придбання / здійснення витрат.

Не включаються в собівартість запасів, а відносяться на поточні витрати:

- понаднормативні втрати сировини і матеріалів;
- витрати на зберігання, якщо вони не є обов'язковою умовою їх збереження;
- адміністративні накладні витрати, які не сприяють забезпеченню поточного місцезнаходження і стану запасів;

- витрати на збут.

Станом на кінець кожного звітного місяця Компанія оцінює запаси за найменшою з двох величин:

- фактичною собівартістю, або
- можливої чистої ціни продажу.

Фактична собівартість запасів може бути вище чистої ціни продажу у випадках, якщо відбулося їх фізичне пошкодження, повна або часткова моральна відсталість в процесі зберігання або падіння продажної ціни в умовах зміни ринкової кон'юнктури.

Якщо фактична собівартість запасів перевищує їх чисту ціну продажу, то Група створює резерв під зниження вартості таких запасів. Резерв розраховується виходячи з чистої ціни можливого продажу запасів. Оцінка резерву проводиться щодо залишків запасів на основі аналізу оборотності і вікового аналізу залишків запасів.

У фінансовій звітності сума резерву відображається за правилами коригуючого резерву, тобто зменшує вартість запасів.

Резерв під зниження вартості не створюється за запасами, які використовуються при виробництві готової продукції або наданні послуг, якщо на звітну дату поточна ринкова вартість цієї готової продукції або послуг відповідає, або перевищує її фактичну собівартість.

Компанія проводить річну інвентаризацію оборотних активів з перерахунком суми резерву на знецінення запасів на кінець поточного року.

Вибуття запасів визнається в обліку у випадках:

- фактичного використання за призначенням;
- реалізації;
- ліквідації у зв'язку із закінченням терміну зберігання, морального старіння і інших випадків втрати споживчих властивостей;
- виявлення недостачі за результатами проведення інвентаризації;
- розкраданні або псування.

При вибутті оцінка запасів проводиться способом FIFO, крім будматеріалів, які оцінюються за собівартістю окремої вбиваючої одиниці.

При реалізації запасів списання їх балансової вартості проводиться в той період, в якому визнається відповідна виручка.

3.11. Дебіторська заборгованість

Дебіторська заборгованість - заборгованість контрагентів перед Групою за операціями поточного і капітального характеру за винятком розрахунків з працівниками. Під дебіторами розуміються такі контрагенти: покупці і замовники, щодо яких проводилось відвантаження товарів або надавались послуги до настання факту оплати; постачальники і підрядники, щодо товарів або послуг яких здійснювалася попередня оплата, окрім тих, що мають відношення до об'єктів основних засобів (аванси видані).

Дебіторська заборгованість відображається в Звіті про фінансовий стан за методом нарахувань, згідно з яким результати угод та інших подій визнаються при їх настанні і враховуються у фінансовій звітності тих періодів, в яких вони відбулися.

Дебіторська заборгованість поділяються на короткострокову та довгострокову частину залежно від терміну погашення. Для цілей обліку короткостроковою заборгованістю вважається заборгованість, яка повинна бути погашена протягом 12 місяців після звітної дати. Вся інша заборгованість класифікується як довгострокова.

Грошові потоки, пов'язані з довгостроковою заборгованістю підлягають дисконтуванню. Грошові потоки, пов'язані з короткостроковою заборгованістю дисконтуються тільки в тому випадку, якщо термін погашення дебіторської заборгованості перевищує 6 місяців.

Після первісного визнання в кожному наступному звітному періоді довгострокова дебіторська заборгованість підлягає перегляду з метою виділення короткострокової частини довгострокової заборгованості.

Дебіторська заборгованість (крім заборгованості за авансами виданими) відображається у

Звіті про фінансовий стан з урахуванням ПДВ.

Дебіторська заборгованість класифікується Групою на:

- Довгострокову дебіторську заборгованість:
  - Довгострокова торговельна дебіторська заборгованість;
  - Інша довгострокова дебіторська заборгованість;
- Короткострокову дебіторську заборгованість:
  - Торговельна дебіторська заборгованість;
  - Передплати постачальникам і підрядникам за товари або послуги;
  - Передплата з податку на прибуток;
  - Передплати по податках і зборах, податки і збори до відшкодування (крім податку на прибуток);
  - Інша дебіторська заборгованість

Торгова та інша дебіторська заборгованість визнається тоді, коли Група стає стороною за договором, що приводить до виникнення у неї прав вимоги на отримання відшкодування (у вигляді грошових коштів, інших фінансових або нефінансових активів, зменшення майбутніх зобов'язань).

Торгова та інша дебіторська заборгованість виникає внаслідок договірних відносин між Групою та контрагентами за договорами поставки товарів (робіт, послуг), іншими договорами, в момент визнання Групою виручки від реалізації цих товарів (робіт, послуг) за умови, що покупцями і замовниками не була проведена їх повна оплата.

Торговельна дебіторська заборгованість включає всі залишки, що виникли від здійснення операцій з продажу товарів, робіт, послуг, і відображається на рахунках «Дебіторська заборгованість за реалізовані товари, роботи, послуги».

Підставою для визнання доходів і, відповідно, дебіторської заборгованості як активу вважається момент передачі ризиків і вигід, пов'язаних з правом власності на готову продукцію, товари.

Торговельна дебіторська заборгованість підлягає відображенню у Звіті про фінансовий стан за справедливою вартістю, а в Звіті про прибутки і збитки відображається процентний дохід по ефективній процентній ставці.

Для всіх операцій момент передачі ризиків і вигід визначається контрактними умовами поставки відповідно до Міжнародних правил інтерпретації комерційних термінів «Інкотермс».

Дебіторська заборгованість визнається безнадійною в разі, якщо існує впевненість в її не поверненні боржником і/або при закінченні строку позовної давності. У момент визнання безнадійна дебіторська заборгованість списується з балансу з одночасним зменшенням величини резерву під очікувані кредитні збитки. У разі якщо суми створеного резерву недостатньо, то сума перевищення безнадійного боргу над раніше створеним резервом відноситься на витрати в Звіті про сукупний дохід.

Аванси, отримані від покупців в рахунок майбутніх поставок товарів (робіт, послуг) відображаються на окремих балансових рахунках з виділенням довгостроковій і короткостроковій частини заборгованості.

Аванси, отримані у валюті, ніж функціональна валюта, відносяться до складу немонетарних активів і не перераховуються на кінець звітного періоду. Такі аванси відображаються в Звіті про фінансовий стан відповідно до курсу, за яким вони були враховані при визнанні.

Дебіторська заборгованість за авансами виданими відображається у Звіті про фінансовий стан без урахування суми ПДВ.

В якості ставки дисконтування для розрахунку початкової вартості довгострокової фінансової дебіторської заборгованості використовується ставка відсотка (дисконтування), мається на увазі в договорі, якщо існує практична можливість визначити таку ставку. Якщо ж визначити таку ставку практично неможливо, в залежності від виду зобов'язання слід використовувати середню ринкову ставку відсотка.

Станом на кожен звітний день торговельна та інша дебіторська заборгованість відображається в балансі в залежності від терміну погашення при первісному визнанні:

- короткострокова заборгованість - за первісною вартістю за вирахуванням суми резерву під очікувані кредитні збитки;
- довгострокова заборгованість - за амортизованою вартістю, розрахованої з використанням методу ефективної ставки відсотка.

Збитки від зменшення корисності (відновлення збитків) включаються до складу витрат (сторнуються витрати) періоду в міру виникнення.

Після первісного визнання дебіторської заборгованості за договором будь-яка різниця між оцінкою дебіторської заборгованості та відповідної їй сумою визнаного доходу повинна представлятися в якості витрат (наприклад, в якості збитку від зменшення корисності).

Сума дебіторської заборгованості, виражена у валюті, відмінній від функціональної, підлягає перерахунку. Перерахунок здійснюється станом на фактичну дату проведення господарської операції і на останню дату звітного кварталу протягом періоду, в якому числиться в обліку зазначена дебіторська заборгованість покупців, і проводиться за встановленим офіційним курсом валют (якщо угодою сторін не встановлений інший курс).

Виникаючі в результаті переоцінки курсові різниці визнаються в складі інших доходів / витрат.

Група списує дебіторську заборгованість з таких підстав:

- у зв'язку з погашенням заборгованості, тобто:
  - оплатою заборгованості покупцями, замовниками або іншими дебіторами, або заліком проти існуючих зобов'язань Групи;
  - прийняттям Групою до обліку товарів, робіт, послуг, за якими була проведена передоплата (для авансів виданих);
- у зв'язку зі списанням торгової та іншої дебіторської заборгованості, визнаної безнадійною, тобто при закінченні строку позовної давності по заборгованості або внаслідок неможливості стягнення боргу;
- в зв'язку з передачею права на торговельну та іншу дебіторську заборгованість третій особі за договором уступки права вимоги без права регресу.

3.12. Кредиторська заборгованість

Група розділяє кредиторську заборгованість на короткострокову та довгострокову залежно від терміну погашення. Короткострокова і довгострокова кредиторська заборгованість підлягають відокремленому відображенню у фінансовій звітності. У зв'язку з цим Група перекласифікує довгострокову заборгованість до складу короткострокової в момент, коли за умовами договору до моменту її погашення залишається менше 12 місяців з дати балансу.

Група здійснює класифікацію кредиторської заборгованості за видами розрахунків.

Група розділяє кредиторську заборгованість на фінансову і нефінансову:

- фінансової є кредиторська заборгованість, яка відповідає визначенню фінансових зобов'язань;
- до нефінансової відноситься та кредиторська заборгованість, яка не є фінансовою.

Приналежністю кредиторської заборгованості до фінансової або нефінансової визначається порядок її початкової і подальшої оцінки. Відповідно до мети цієї Облікової політики кредиторська заборгованість за авансами одержаними, за розрахунками по податках і з персоналом трактується як нефінансова заборгованість, торговельна та інша кредиторська заборгованість - як фінансова заборгованість.

Торгова та інша кредиторська заборгованість визнається тоді, коли Група стає стороною договору, за яким у неї виникає зобов'язання передати іншій стороні відшкодування у вигляді грошових коштів, інших фінансових або нефінансових активів.

Торгова та інша кредиторська заборгованість виникає внаслідок договірних відносин між Групою та контрагентами за договорами поставки товарів (робіт, послуг), іншими договорами, в момент переходу до Групи істотних ризиків і вигод, пов'язаних з володінням

товарами (роботами, послугами), за умови, що вони не були оплачені Групою в порядку попередньої оплати.

Порядок первісної оцінки торгової та іншої кредиторської заборгованості при первісному визнанні залежить від її терміновості:

- у зв'язку з несуттєвим ефектом тимчасової вартості грошей, первісна вартість короткострокової заборгованості визначається як і теперішня сума грошових виплат, які Компанія відповідно до умов договору повинна зробити для погашення своєї заборгованості перед постачальником, підрядником або іншим кредитором;
- первісна вартість довгострокової заборгованості визначається як приведена вартість майбутніх грошових виплат, які Група відповідно до умов договору повинна зробити для погашення своєї заборгованості перед постачальником, підрядником або іншим кредитором.

В якості ставки дисконтування для розрахунку початкової вартості довгострокової фінансової кредиторської заборгованості використовується ставка відсотка (дисконтування), мається на увазі в договорі, якщо існує практична можливість визначити таку ставку. Якщо ж визначити таку ставку практично неможливо, в залежності від виду зобов'язання слід використовувати середню ринкову ставку відсотка.

Станом на кожен звітну дату торговельна та інша кредиторська заборгованість відображається у фінансовій звітності в залежності від терміну погашення при первісному визнанні:

- короткострокова заборгованість - за первісною вартістю;
- довгострокова заборгованість - за амортизованою вартістю, розрахованої з використанням методу ефективної процентної ставки:

Короткострокова кредиторська заборгованість і поточна частина довгострокової кредиторської заборгованості (яка підлягає погашенню протягом 12 місяців після звітної дати відповідно до договору) відображаються у складі поточних зобов'язань.

Сума кредиторської заборгованості, виражена у валюті, відмінній від функціональної, а також в умовних одиницях, підлягає перерахунку. Перерахунок здійснюється за станом на фактичну дату проведення господарської операції частини кредиторської заборгованості, яка бере участь у цій операції, та на останню дату звітного кварталу протягом періоду, в якому числиться в обліку зазначена кредиторська заборгованість, і проводиться за офіційно встановленим курсом валют (якщо угодою сторін не встановлений інший курс).

Виникаючі в результаті переоцінки курсові різниці визнаються в складі інших доходів / витрат.

Група списує кредиторську заборгованість з таких підстав:

- оплата заборгованості перед постачальниками, підрядниками та іншими кредиторами;
- відвантаження товарів, виконання робіт, надання послуг, за якими Групою була отримана передоплата;
- списання незатребуваною заборгованості в зв'язку з прощенням боргу кредитором, закінченням строку позовної давності або внаслідок неможливості виконання зобов'язання.

Кредиторська заборгованість (крім заборгованості за авансами одержаними) відображається у Звіті про фінансовий стан з урахуванням ПДВ. Кредиторська заборгованість за авансами одержаними виданими відображається у Звіті про фінансовий стан без урахування суми ПДВ.

3.13. МСФЗ 16 «Оренда»

Група виступає як Орендар та Орендодавець.

На початку дії договору або у разі зміни умов договору Група має оцінити чи є договір орендою, або чи містить договір оренду. Договір є, чи містить оренду, якщо договір передає право контролювати користування ідентифікованим активом протягом певного періоду часу в обмін на компенсацію.

Ідентифікований актив, як правило, безпосередньо вказується в договорі або його окремих компонентах. Для того, щоб актив був ідентифікований, постачальник активу не повинен мати права на заміну активу на альтернативний актив протягом всього періоду його використання.

Для визначення того, чи передає договір право контролювати використання ідентифікованого активу протягом періоду використання, Група повинна проаналізувати наявність двох наступних характеристик:

- право отримувати практично всі економічні вигоди від використання ідентифікованого активу; і

- право визначати спосіб використання ідентифікованого активу.

Право на отримання економічних вигід від використання

Щоб контролювати використання ідентифікованого активу, Група повинна мати право на отримання практично всіх економічних вигід від використання активу (безпосередньо або побічно різними засобами, наприклад, використовуючи актив, утримуючи актив або надаючи його в суборенду) протягом терміну використання.

Оцінюючи право на отримання практично всіх економічних вигід від використання активу, Група розглядає економічні вигоди, зумовлені використанням активу в рамках певного обсягу права на використання активу.

Право визначати спосіб використання

Група має право визначати спосіб використання ідентифікованого активу протягом терміну використання виключно при дотриманні однієї з наступних умов:

- Група має право визначати, як і для якої мети використовується актив протягом терміну використання; або

- значимі рішення про те, як і для якої мети використовується актив, зумовлені і:

- Група має право експлуатувати актив (або визначати спосіб експлуатації активу іншими особами на власний розсуд) протягом терміну використання, при цьому постачальник не має права змінювати вказівки по експлуатації; або

- Група спроектувала актив (або певні аспекти активу) таким чином, який зумовлює те, як і для якої мети буде використовуватися актив протягом терміну використання.

Якщо Група виступає Орендарем:

Компанія визнає оренду фінансовою, якщо окремо або в сукупності відбуваються обставини:

- договір оренди передбачає передачу права власності на базовий актив Компанії наприкінці строку оренди;

- Компанія має опцію покупки базового активу за ціною, яка, як очікується, буде настільки нижче справедливої вартості, що на початку оренди можна з достатньою впевненістю очікувати виконання цієї опції

- термін оренди становить значну частину терміну економічного використання базового активу, навіть якщо права власності не передаються;

- на початку оренди теперішня вартість мінімальних орендних платежів практично дорівнює справедливій вартості базового активу;

- базовий актив має такий спеціалізований характер, що тільки Група може використовувати його без значної модифікації;

- якщо у Групи право на дострокове розірвання договору оренди, при якому збитки Групи, пов'язані з розірванням договору, відносяться на Компанію;

- прибутки або збитки від коливань справедливої оцінки ліквідаційної вартості нараховуються орендарю (наприклад, у формі знижки з орендної плати, яка дорівнює більшій частині надходжень від продажу в кінці терміну оренди); і

- Група має можливість продовжити оренду ще на один термін при рівні орендної плати значно нижчим від ринкового.

На дату початку оренди Група визначає актив у формі права користування та зобов'язання по оренді.

Первісна оцінка

На дату початку оренди Група оцінює зобов'язання з оренди з поступовим зниженням вартості орендних платежів, які ще не здійснені на цю дату.

Орендні платежі, які включаються в оцінку зобов'язання по оренді, складаються з наступних платежів:

- фіксовані платежі;
- змінні орендні платежі, які залежать від індексу або ставки,
- суми, які, як очікується, будуть сплачені орендарем за гарантіями ліквідаційної вартості;
- ціна виконання опції на покупку, якщо є достатня впевненість в тому, що орендар її виконає; і
- виплати штрафів за припинення оренди, якщо термін оренди відображає потенційне виконання орендарем опції на припинення оренди.

Орендні платежі Група дисконтує з використанням процентної ставки, закладеної в договорі оренди.

На дату початку оренди Група оцінює актив у формі права користування за первісною вартістю.

Первісна вартість активу в формі права користування повинна включати в себе наступне:

- величину первісної оцінки зобов'язання з оренди;
- орендні платежі на дату початку оренди або до такої дати;
- будь-які початкові прямі витрати, понесені Групою; і
- оцінку витрат, які будуть понесені Групою при демонтажі і переміщенні базового активу, відновленні ділянки, на якому він розташовується, або відновленні базового активу до стану, яке вимагається згідно з умовами оренди, за винятком випадків, коли такі витрати понесені для власного виробництва.

Щоб розрахувати первісну вартість зобов'язання з оренди та активу в формі права користування, Група розглядає тривалість терміну оренди. Термін оренди включає:

- неанульований період;
- період, щодо якого передбачена опція на продовження оренди, якщо є достатня впевненість в тому, що орендар виконає цю опцію;
- період, щодо якого передбачена опція на припинення оренди, якщо є достатня впевненість в тому, що Група не виконає цю опцію.

Оцінюючи наявність достатньої впевненості в тому, що Група виконає опцію на продовження або не продовження оренди, Група враховує всі доречні факти та обставини, які призводять до виникнення у Групи економічного стимулу для виконання опції. Приклади факторів, які враховуються, серед іншого включають в себе наступне:

- передбачені договором умови для додаткових періодів в порівнянні з ринковими ставками, наприклад:
  - суми платежів за оренду в будь-якому додатковому періоді;
  - сума змінних платежів за оренду або інших умовних платежів, наприклад, платежів, обумовлених штрафами за припинення; і
  - умови опцій, які можуть бути виконані після початкових додаткових періодів (наприклад, опція на покупку, яка може бути виконана в кінці періоду продовження за ставкою, яка в даний час нижче ринкових ставок);
- значні вдосконалення орендованого майна, які були здійснені (або, як очікується, будуть здійснені) протягом терміну дії договору, які, як очікується, будуть мати значну економічну вигоду для орендаря, коли опцію на продовження або припинення оренди або на покупку базового активу можна буде виконати;
- витрати, пов'язані з припиненням оренди, наприклад, витрати на переговори, витрати на переміщення, витрати в зв'язку з ідентифікацією іншого базового активу, що підходить для потреб Групи, витрати в зв'язку з інтеграцією нового активу в діяльність Групи або аналогічні витрати, включаючи витрати, пов'язані з поверненням базового активу в передбачене договором стан або передбачене договором місце;

- значення такого базового активу для діяльності орендаря з урахуванням, наприклад, того, чи є базовий актив спеціалізованим активом, розташування базового активу та наявності відповідних альтернативних варіантів; і

- умовності в зв'язку з виконанням опції (коли опція може бути виконана лише при дотриманні одного або декількох умов) і ймовірність того, що такі умови будуть мати місце.

Група повторно оцінює наявність достатньої впевненості у виконанні опції на продовження або невиконанні опції на припинення оренди при виникненні або визначної події, або внесення суттєвих змін до обставин, що підконтрольні Групі і впливає на оцінку наявності достатньої впевненості в тому, що Група виконає опцію, яка раніше не враховувалася при визначенні їм терміну оренди, або в тому, що Група не виконає опцію, яка раніше враховувалася при визначенні їм терміну оренди.

Група переглядає термін оренди у разі зміни періоду оренди, що не підлягає достроковому припиненню. Наприклад, не підлягає достроковому припиненню період оренди зміниться, якщо:

- Група виконає опцію, яка раніше не враховувалася при визначенні організацією терміну оренди;

- Група не виконає опцію, яка раніше враховувалася при визначенні організацією терміну оренди;

- відбудеться подія, наслідком якого за договором є обов'язок Групи виконати опцію, яка раніше не враховувалася при визначенні Групою терміну оренди; або

- відбудеться подія, наслідком якого за договором є заборона на виконання Групою опції, яка раніше враховувалася при визначенні організацією терміну оренди.

Подальша оцінка

Після дати початку оренди Група оцінює зобов'язання з оренди в такий спосіб:

- збільшуючи балансову вартість для відображення відсотків по зобов'язанню з оренди; і

- зменшуючи балансову вартість для відображення здійснених орендних платежів.

Після дати початку оренди Група оцінює актив у формі права користування із застосуванням моделі справедливої вартості.

Якщо договір оренди передає право власності на базовий актив Групи до кінця терміну оренди або якщо первісна вартість активу в формі права користування відображає намір Компанії виконати опцію на покупку, Група амортизує актив у формі права користування з дати початку оренди до кінця строку корисного використання базового активу. В іншому випадку Група амортизує актив у формі права користування з дати початку оренди до більш ранньої з наступних дат: дата закінчення терміну корисного використання активу в формі права користування або дата закінчення терміну оренди.

Якщо відбуваються зміни в лізингових сплат, тоді зобов'язання по оренді перераховується і його балансова вартість коригується. Відповідне коригування проводиться проти балансової вартості активу в формі права користування.

Група переоцінює зобов'язання по оренді, дисконтує переглянуті орендні платежі з використанням переглянутої ставки дисконтування в будь-якому з наступних випадків:

- зміна терміну оренди; або

- зміна оцінки опції на покупку базового активу.

Переглянута ставка дисконтування визначається як процентна ставка, закладена в договорі оренди, протягом строку оренди, якщо така ставка може бути легко визначена, або як ставка залучення додаткових позикових коштів Групи на дату переоцінки, якщо процентна ставка, закладена в договорі оренди, не може бути легко визначена.

Короткострокова оренда і оренда, в якій базовий актив має низьку вартість

У разі, якщо оренда є короткостроковою (в разі якщо є намір використовувати актив менше 12 місяців з дати набрання договором чинності) або базовий актив, який знаходиться в оренді, має низьку вартість (менше 10 000 000 грн.) Група застосовує спрощений підхід до обліку. А саме Група визнає орендні платежі по такій оренді як витрати або лінійним методом протягом терміну оренди, або з використанням іншого систематичного підходу. Зобов'язання з оренди або актив у формі права користування в таких випадках не визнаються.

Якщо Група виступає Орендодавцем:

Група класифікує кожну зі своїх оренд або як операційну оренду, або як фінансову оренду. Група використовує ті ж критерії до класифікування оренди, як фінансової, що й у випадках, коли Група виступає Орендарем.

Класифікація оренди Групою здійснюється на дату початку дії оренди; повторна оцінка здійснюється лише у разі модифікації оренди. Зміни оцінок (наприклад, зміни оцінок строку економічного експлуатації або ліквідаційної вартості базового активу) або зміни обставин (наприклад, невиконання зобов'язань орендарем) не ведуть до нової класифікації оренди з метою обліку.

На дату початку оренди Група-орендодавець визнає активи, утримувані за фінансовою орендою, у своєму звіті про фінансовий стан та подає їх як дебіторську заборгованість за сумою, що дорівнює чистій інвестиції в оренду.

Щоб оцінити чисту інвестицію в оренду, орендодавець застосовує припустиму ставку відсотка в оренді. У випадку суборенди, якщо припустиму ставку відсотка в суборенді, неможливо визначити, то для оцінки чистої інвестиції в суборенду проміжний орендодавець може скористатися ставкою дисконту для головної оренди (скоригованої з урахуванням будь-яких первісних непрямих витрат, пов'язаних з суборендою).

Первісні прямі витрати, включаються до первісної оцінки чистої інвестиції та зменшують суму доходу, визнаного за строк оренди. Припустима ставка відсотка в оренді, визначається таким чином, що первісні прямі витрати включаються автоматично у чисту інвестицію в оренду; їх не потрібно додавати окремо.

На дату початку оренди орендні платежі, включені в оцінку чистої інвестиції в оренду, включають наступні платежі за право використання базовим активом протягом строку оренди, не отримані на дату початку оренди:

- а) фіксовані платежі, за вирахуванням будь-яких стимулів до оренди, що підлягають сплаті;
- б) змінні орендні платежі, що залежать від індексу або ставки, первісно оцінені з використанням такого індексу або ставки на дату початку оренди;
- в) будь-які гарантії ліквідаційної вартості, надані орендодавцеві орендарем, стороною, пов'язаною з орендарем, або третьою стороною, не пов'язаною з орендодавцем, і здатною з фінансової точки зору погасити зобов'язання за гарантією;
- г) ціну реалізації можливості придбання, якщо орендар обґрунтовано впевнений у тому, що він реалізує таку можливість; та
- г) платежі в рахунок штрафів за припинення терміну дії оренди, якщо умови оренди передбачають реалізацію можливості припинення оренди орендарем.

Група визнає фінансовий дохід протягом строку оренди на основі моделі, яка відображає сталу періодичну ставку прибутковості на чисті інвестиції орендодавця в оренду.

Витрати, прибутки, пов'язані з перерахунком орендних платежів у разі прив'язки договору оренди до курсу валюти визнаються у складі прибутку/витрат звітного періоду.

Група обліковує модифікацію фінансової оренди як окрему оренду, якщо виконуються обидві такі умови:

- а) модифікація розширює сферу дії оренди, додаючи право на використання одного або більше базових активів; та
- б) компенсація за оренду зростає на суму, зіставну з окремо взятою ціною розширення сфери дії оренди, та відповідними коригуваннями такої окремо взятої ціни з метою відобразити обставини конкретного договору.

Стосовно модифікації фінансової оренди, яка не обліковується як окрема оренда, Група обліковує модифікацію таким чином:

- а) якщо б ця оренда була класифікована як операційна оренда якби ця модифікація була чинною на дату початку дії оренди, орендодавець:
  - обліковує модифікацію оренди як нову оренду з дати набрання модифікацією чинності; та

- оцінює балансову вартість базового активу, як чисту інвестицію в оренду безпосередньо перед датою набрання чинності модифікацією.

Група визнає орендні платежі від операційної оренди як дохід на прямолінійній основі чи будь-якій іншій систематичній основі. Група визнає витрати, включаючи амортизацію, понесені при отриманні доходу від оренди, як витрати. Група додає первісні прямі витрати, понесені при укладанні договору про операційну оренду, до балансової вартості базового активу та визнає їх, як витрати протягом строку оренди на такій самій основі, як дохід від оренди.

Група обчислює амортизацію прямолінійним методом.

Облік суборенди

Класифікуючи суборенду, проміжний Група класифікує суборенду як фінансову оренду або як операційну оренду таким чином:

а) якщо головна оренда є короткостроковою орендою, то суборенда класифікується як операційна оренда;

б) якщо ж ні, то суборенда класифікується з посиланням на актив з права користування, що виникає внаслідок головної оренди, а не з посиланням на базовий актив (наприклад, об'єкт основних засобів, що є об'єктом оренди).

Група повторно оцінює суборенду, яка була класифікована як операційна оренда та яка діє на дату першого застосування, щоб визначити, чи має кожна суборенда бути класифікована як операційна оренда чи як фінансова оренда, виконуючи таку оцінку на дату першого застосування на підставі договірних умов головної оренди та суборенди, що лишилися станом на таку дату.

У разі якщо операційна суборенда на підставі договірних умов головної оренди та суборенди переключується у фінансову, Група починає вести облік такої оренди як нової, укладеної на дату переходу на МСФЗ – 01.01.2019 р.

Група не визнає фінансову оренду, тому що орендовані активи є малоцінними відповідно до Облікової політики. Дохід від операцій, у яких Група виступає Орендодавцем, у 2020 році склав 13 485 тис.грн., витрати, понесені у 2020 р., де Група виступає Орендарем, склали 5 714 тис.грн.

МСФЗ 16 «Оренда» та covid-19.

МСФЗ 16 «Оренда» передбачає можливість виникнення змін орендних платежів протягом строку оренди. Необхідний облік таких змін (якщо вони суттєві) передбачає застосування суджень і залежить від ряду чинників, включно з урахуванням того важливого чинника, чи ці зміни було передбачено початковими умовами оренди. Зміни можуть виникати безпосередньо внаслідок внесення змін у сам договір про оренду або опосередковано – наприклад, унаслідок дій уряду у відповідь на пандемію «covid-19». Під час здійснення обліку змін орендних платежів суб'єкт господарювання розглядає разом договір про оренду та все застосовуване законодавство чи нормативно-правові акти. Інакше кажучи, застосовуючи МСФЗ 16, суб'єкт господарювання трактує зміну в орендних платежах в однаковий спосіб незалежно від того, чи зумовлена ця зміна зміною самого договору або, наприклад, зміною застосовуваних законів чи нормативно-правових актів.

МСФЗ 16 визначає конкретні вимоги, як обліковувати деякі зміни орендних платежів – наприклад, зміни, викликані змінами в індексі чи ставці, що використовується для визначення орендних платежів. В іншому разі необхідний порядок обліку, встановлений МСФЗ 16 на випадок зміни орендних платежів, залежить від того, чи відповідає така зміна визначенню модифікації оренди.

МСФЗ 16 визначає модифікацію оренди як зміну обсягу оренди або компенсації за оренду, яка не була частиною початкових умов оренди. Оцінюючи те, чи мала місце зміна обсягу оренди, суб'єкт господарювання бере до уваги, чи мала місце зміна права користування, наданого орендареві договором – прикладом зміни обсягу оренди є доповнення чи припинення права користування одним або кількома базовими активами чи продовження або скорочення договірної строку оренди. Орендні канікули чи зниження орендної плати самі по собі не

становлять зміни обсягу оренди. Оцінюючи те, чи мала місце зміна компенсації за оренду, суб'єкт господарювання бере до уваги загальний вплив будь-якої зміни орендних платежів. Наприклад, якщо орендар не вносить орендних платежів протягом тримісячного періоду, орендні платежі за подальші періоди можуть бути пропорційно збільшені у спосіб, що забезпечує незмінність компенсації за оренду. За відсутності змін в обсязі оренди чи компенсації за оренду, модифікації оренди немає.

Якщо зміна або обсягу оренди, або компенсації за оренду відбулась, орендар далі визначає чи була ця зміна частиною початкових умов оренди. Суб'єкт господарювання застосовує пункт 2 МСФЗ 16 і розглядає як умови договору, так і всі доречні факти й обставини. До доречних фактів і обставин можуть належати договір, норма законодавчого або іншого права чи нормативно-правового акту, застосованого до договорів про оренду. Наприклад, договори про оренду або чинні закони чи нормативно-правові акти можуть містити положення, що призводять до змін у платежах у разі настання певних подій або виникнення певних обставин. Дії органів влади (наприклад, установаження обов'язковості закриття магазинів роздрібною торгівлі на певний період через «сovid-19») можуть бути доречними для юридичного тлумачення таких положень, як положення про обставини непереборної сили, що містились у початковому договорі чи застосовуваному законодавстві або нормативно-правовому акті. Зміни орендних платежів, зумовлені положеннями початкового договору або чинних законодавчих чи нормативно-правових актів, належать до початкових умов оренди, навіть якщо вплив цих положень (спричинений подією на зразок пандемії «сovid-19») раніше не розглядався. У такому разі жодної модифікації оренди в цілях МСФЗ 16 не відбувається. Якщо зміна орендних платежів зумовлена модифікацією оренди, то орендар застосовує пункти 44-46 МСФЗ 16, а орендодавець застосовує пункти 79-80 або пункт 87 МСФЗ 16.

Якщо зміна орендних платежів не зумовлена модифікацією оренди, то така зміна зазвичай обліковувалася б як змінний орендний платіж. У такому разі орендар застосовує пункт 38 МСФЗ 16 і загалом визнає вплив поступок з оренди в прибутку або збитку. Для операційної оренди орендодавець визнає вплив поступок з оренди шляхом визнання зменшеного доходу від договорів оренди.

Якщо зміна орендних платежів призводить до погашення частини зобов'язання орендаря, передбаченого договором (наприклад, орендаря в законний спосіб звільнено від його зобов'язання здійснювати конкретно ідентифіковані платежі), то орендар розглядає, чи було виконано вимоги для припинення визнання частини зобов'язання з оренди, з застосуванням пункту 3.3.1 МСФЗ 9 «Фінансові інструменти».

Для визначення того, чи зменшилась корисність активів з права користування (для орендарів) та об'єктів основних засобів, що є предметом операційної оренди (для орендодавців), застосовується МСБО 36 «Зменшення корисності активів». Обставини, що призводять до поступок з оренди внаслідок пандемії «сovid-19», імовірно, вказують на можливе зменшення корисності активів. Наприклад, втрата заробітків протягом періоду дії поступок з оренди може бути ознакою зменшення корисності відповідного активу з права користування. Подібним чином, більш довгострокові наслідки пандемії «сovid-19» .

Орендарі та орендодавці повинні також застосовувати вимоги до розкриття інформації, встановлені МСФЗ 16 та іншими Стандартами МСФЗ, зокрема, МСБО 1 «Подання фінансової звітності». Наприклад, МСФЗ 16 зобов'язує як орендарів, так і орендодавців розкривати інформацію, що надає користувачам фінансової звітності підстави для оцінки впливу договорів про оренду на їх фінансовий стан, їх фінансові результати діяльності й рух грошових коштів. Інформація, що розкривається, має бути достатньою для того, щоб зробити можливим розуміння користувачами фінансової звітності впливу змін орендних платежів, зумовлених «сovid-19», на фінансовий стан та фінансові результати діяльності суб'єкта господарювання (пункт 31 МСБО 1).

3.14. Кредити та позики

Група застосовує таку класифікацію кредитів і позик отриманих:

- кредити;
- позики;
- облігаційні позики;
- векселі;
- зобов'язання з оренди;
- інші боргові зобов'язання.

Кредити і позики розподілені на короткострокові і довгострокові в залежності від терміну погашення, передбаченого договором. Короткострокова і довгострокова заборгованість по кредитах і позиках підлягає відокремленому відображенню у фінансовій звітності. Група перекласифікує довгострокову заборгованість за кредитами і позиками до складу короткострокової в момент, коли до терміну погашення цієї заборгованості залишається не більше 12 місяців з дати балансу.

Аналогічний порядок переведення довгострокової заборгованості в короткострокову застосовується для заборгованості за власними борговими цінними паперами Групи (векселями і облігаціями).

Група визнає заборгованість за отриманими кредитами і позиками в момент, коли воно стає стороною за договором, який передбачає прийняття на себе відповідного фінансового зобов'язання. Датою первісного визнання є:

- для кредитів, овердрафтів і позик - дата фактичного отримання грошових коштів;
- для векселів - дата видачі векселя;
- для облігацій - дата розміщення облігацій.

При первісному визнанні заборгованість відображається за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на операції, безпосередньо пов'язаних з отриманням кредитів і позик, випуском і розміщенням боргових цінних паперів.

Якщо кредит / позику отримано Групою на ринкових умовах, тобто процентна ставка за договором кредиту / позики несуттєво відхиляється від ринкової ставки відсотка за аналогічними кредитами і позиками (виданими в тій же валюті, що має схожі терміни погашення, рівень кредитного ризику та ін.), то справедлива вартість кредиту / позики при первісному визнанні визначається як сума фактично отриманих Групою грошових коштів.

У разі якщо кредит / позику отримано Групою на неринкових умовах, то його справедлива вартість при первісному визнанні визначається як приведена вартість майбутніх грошових виплат за цим кредитом / займу. При цьому в якості ставки дисконтування використовується ринкова ставка відсотка, яка визначається наступним чином:

- як процентна ставка по аналогічних кредитах і позиках (виданими в тій же валюті, що має схожі терміни погашення, рівень кредитного ризику та ін.), наданим в період прийняття до обліку кредиту / позики;
- в разі відсутності інформації про кредити і позики, надані на аналогічних умовах, як ринкової ставки відсотка приймається середньозважена ставка за кредитами, наданими НБУ нефінансовим організаціям з близьким терміном погашення і в тій же валюті. Дана ставка визначається на підставі даних таблиць «Середньозважені процентні ставки за кредитами, наданими кредитними організаціями фізичним особам і нефінансовим організаціям, в гривнях» і «Середньозважені процентні ставки за кредитами, наданими кредитними організаціями фізичним особам і нефінансовим організаціям, в іноземній валюті» Бюлетеня банківської статистики НБУ.

Різниця між теперішньою вартістю кредиту / позики, наданої Групі на неринкових умовах, і сумою отриманих їй грошових коштів за цим кредитом / займом підлягає віднесенню на доходи або витрати періоду у складі прибутків і збитків.

На кожен наступну звітну дату після первісного визнання кредити і позики отримані відображаються в звіті про фінансовий стан за справедливою вартістю, розрахованої з використанням методу ефективної ставки відсотка.

У разі, якщо протягом звітнього періоду мала місце модифікація грошових потоків за договором, Група проводить перерахунок справедливої вартості фінансового зобов'язання шляхом дисконтування модифікованих потоків грошових коштів з використанням первісної ефективної процентної ставки. Різниця між перерахованою і балансовою вартістю визнається в прибутку чи збитку періоду.

Витрати на позики - процентні та інші витрати, які Група несе в зв'язку з отриманням позикових коштів.

Група використовує наступний порядок обліку витрат на позики:

- витрати на позики, що виникають у зв'язку з придбанням, будівництвом або виробництвом кваліфікованого активу, капіталізуються шляхом включення у вартість цього активу з урахуванням положень, описаних нижче;
- інші витрати на позики відносяться на фінансові витрати в складі прибутків і збитків в період їх виникнення.

Витрати на позики, безпосередньо пов'язані з придбанням, будівництвом або виробництвом кваліфікованого активу, характеризуються тим, що їх можна було б уникнути, якби Група не здійснювала вкладень в який кваліфікується актив.

Якщо Група залучає кредит / позику виключно з метою придбання кваліфікованого активу визначенням кваліфікованого, то витрати за цим кредитом / займом кваліфікуються як витрати на позики, безпосередньо пов'язані з придбанням цього кваліфікованого активу і збільшують первісну вартість даного активу на суму фактично понесених за звітний період витрат за позиками за вирахуванням доходу, отриманого від інвестування тимчасово вільних позикових коштів.

Витрати по кредитах і позиках, відмінні від витрат на позики, безпосередньо пов'язаних з придбанням, будівництвом або виробництвом конкретних кваліфікованих активів (позики і кредити в загальних цілях), визначаються шляхом множення ставки капіталізації на загальну суму середнього залишку незавершеного будівництва.

При цьому з розрахунку виключаються залишки незавершеного будівництва інвестиційних активів, для яких залучені цільові позикові кошти.

Ставка капіталізації розраховується як середньозважене значення витрат на позики стосовно позиками Групи, що залишаються непогашеними протягом періоду, за винятком позик, отриманих спеціально для придбання активу вимогам.

Сума витрат на позики, капіталізованих Групою протягом звітнього періоду, не повинна перевищувати загальну суму фактичних витрат на позики, понесених протягом цього періоду.

Капіталізація витрат на позики починається в момент, коли виконані всі три умови:

- Компанія понесла витрати по будівництву;
- Компанія понесла витрати на позики;
- Компанія здійснила дії, необхідні для підготовки активу до використання за призначенням або продажу.

При припинення придбання, спорудження та (або) виготовлення кваліфікованого активу на тривалий період (більше трьох місяців) відсотки, що приєднуються до оплати позикодавцеві (кредитору), припиняють включатися до вартості кваліфікованого активу з першого числа місяця, наступного за місяцем призупинення придбання, спорудження та (або) виготовлення такого активу. У зазначений період відсотки, що приєднуються до оплати позикодавцеві (кредитору), включаються до складу фінансових витрат.

Капіталізація витрат на позики припиняється, коли завершені практично всі роботи з підготовки кваліфікованого активу до використання або продажу. Об'єкт вважається готовим до використання або продажу, коли завершено його фізичне спорудження, незважаючи на те, що може тривати повсякденна адміністративна робота, а об'єкту ще можуть вимагатися незначні доопрацювання, пов'язані з оформленням об'єкта.

Якщо споруда кваліфікованого активу завершується по частинах і кожна частина може використовуватися в той час, як інші його частини ще добудовуються, то капіталізація витрат

на позики для окремої частини активу припиняється, коли завершені практично всі роботи для підготовки її до використання або продажу.

Група списує заборгованості по кредитах і позиках тільки в разі погашення цієї заборгованості, тобто коли вказане в договорі зобов'язання виконано, анульовано або строк його дії закінчився.

Істотна зміна умов існуючих кредитів і позик враховується як погашення існуючого зобов'язання і визнання нового фінансового зобов'язання.

3.15. МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи»

Облік та визнання забезпечень Групи відбувається відповідно до МСБО 37.

Забезпечення - зобов'язання з невизначеним строком або сумою. Вони визнаються, якщо Група в результаті певної події у минулому має юридичні або фактичні зобов'язання, для врегулювання яких, з більшою мірою вірогідності, необхідне вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, і які можна оцінити з достатньою надійністю.

Група визнає такі види резервів:

- на майбутню оплату відпусток працівників;
- резерви щодо судових розглядів;
- інші резерви, що задовольняють критеріям визнання.

Група визнає резерв при одноразовому дотриманні наступних умов:

- Група має теперішню заборгованість (юридичну чи обумовлене сформованою практикою), що виникло в результаті минулої події;
- представляється високо ймовірним, що виконання зобов'язання вимагатиме вибуття ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди;
- сума зобов'язання може бути надійно оцінена.

Резерв визнається в сумі, що відбиває найкращу оцінку витрат, необхідних на кінець звітного періоду для погашення теперішньої заборгованості.

При оцінці первісної вартості резерву:

- враховуються тільки витрати, безпосередньо пов'язані з виконанням зарезервованого зобов'язання;
- враховуються майбутні події, які можуть вплинути на суму витрат, необхідних для погашення зарезервованого зобов'язання (наприклад, зміни законодавства), при наявності надійних свідчень на користь того, що ці події відбудуться;
- враховується будь-яка додаткова інформація, отримана після закінчення звітного періоду;
- не враховуються майбутні доходи від вибуття активів, очікувані у зв'язку з погашенням зарезервованого зобов'язання.

Відшкодування витрат по врегулюванню резерву враховується як окремий актив, взаємозалік активу і зобов'язання не допускається. При цьому сума, визнана в відношенні такого відшкодування, не може перевищувати суму відповідного резерву.

У звіті про прибутки та збитки витрати, пов'язані з визнанням резерву, відображаються за вирахуванням суми визнаного відшкодування (тобто згорнуто).

Величина резервів аналізується Компанією станом на кожен звітну дату і коригується з метою відображення найкращої поточної оцінки витрат, необхідних для їх погашення, з урахуванням додатково отриманої релевантної інформації.

Якщо ймовірність того, що для погашення зарезервованого зобов'язання вибуття ресурсів, які втілюють економічні вигоди, більше оцінюється як висока, то сума резерву підлягає відновленню.

Зміни, пов'язані з тимчасовою вартістю грошей, збільшують величину зобов'язання таким чином, що поточна вартість дисконтованих майбутніх грошових потоків на кожен звітну дату приростає. Витрати по збільшенню резерву відображаються у складі інших витрат періоду.

Компанія використовує резерви на погашення тільки тих зобов'язань, під які дані резерви були створені.

Непередбачені зобов'язання та непередбачені активи не визнаються в балансі. Інформація

підлягає розкриттю у примітках до фінансової звітності.

3.16. Доходи

До виручки (дохід від звичайних видів діяльності) відносяться доходи від:

- здачі в оренду майна;
  - утримання та обслуговування майна.
- До інших доходів належать:
- доходи від отриманих штрафів, пені, неустойки;
  - доходи від відшкодування раніше списаних активів;
  - доходи від списання кредиторської заборгованості;
  - доходи від безоплатно одержаних активів;
  - доходи від реалізації ТМЦ, необоротних активів, робіт і послуг;
  - доходи від дооцінки необоротних активів в межах раніше проведеної уцінки в результаті тестування на знецінення;
  - доходи і витрати у вигляді відсотків за договорами позики та іншим аналогічним договорами (іншим борговим зобов'язанням, включаючи цінні папери);
  - дохід (збиток) від участі в статутних капіталах інших організацій;
  - прибуток (збиток) від операцій, пов'язаних з вибуттям фінансових активів;
  - прибуток (збиток) від переоцінки фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку;
  - ефект (прибуток або збиток) від дисконтування фінансових інструментів - з використанням методу ефективної ставки відсотка;
  - позитивні або негативні курсові різниці;
  - інші доходи і витрати, які не відносяться до основних видів діяльності.

У Звіті про прибутки та збитки доходи розподілені на:

- інші операційні доходи;
- фінансові доходи;
- доходи від участі в капіталі;
- інші доходи.

Доходи Групи обліковуються відповідно до принципу відповідності, при цьому доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження грошових коштів.

Дохід визнається одночасно зі збільшенням активу або зменшенням зобов'язання, яке обумовлює приріст власного капіталу (за винятком збільшення капіталу за рахунок внесків власників (учасників) Групи), за умови, що величина доходу можливо буде достовірно оцінити. Дохід визнається тільки коли існує ймовірність того, що економічні вигоди, пов'язані з операцією, надійдуть до Групи.

Не визнаються доходами такі надходження:

- Суми податку на додану вартість, акцизів, інших податків і обов'язкових платежів, що підлягають перерахуванню до бюджету і позабюджетні фонди;
- Суми надходжень за договорами комісій, агентськими та іншим аналогічним договорами на рахунок комісіонера, принципала тощо. Крім сум комісійних (агентських) винагород;
- Суми попередньої оплати продукції (товарів, робіт, послуг);
- Суми завдатку під заставу або в погашення позики, що передбачено відповідним договором;
- Надходження, які належать іншим особам;
- Надходження від первинного розміщення цінних паперів.

Компанія прибутки та збитки від групи подібних операцій подає на нетто-основі.

3.17. МСФЗ 15 "Дохід від договорів з клієнтами"

Група визначає виручку згідно вимогам МСФЗ (IFRS) 15, який з 01 січня 2019 року замінив МСФЗ (IAS) 11 "Будівельні контракти", МСБО (IAS) 18 "Виручка" і відповідні роз'яснення і застосовується по відношенню до усіх статей доходу, який виникає в зв'язку з договорами з покупцями, крім випадків, коли договори відносяться до сфери застосування інших стандартів. Для обліку доходу, який виникає в зв'язку з договорами з покупцями, новий стандарт передбачає модель, що включає п'ять етапів. Згідно МСФЗ (IFRS) 15 виручка визнається у сумі, що відображає відшкодування, право на яке підприємство очікує отримати в обмін на передачу товарів або послуг покупцеві.

Стандарт вимагає, щоб підприємства застосовували судження і враховували усі доречні факти та обставини при застосуванні кожного етапу моделі щодо договорів з покупцями. Стандарт також містить вимоги до обліку додаткових витрат на укладення договору і витрат, безпосередньо пов'язаних з виконанням договору.

Для визнання доходу Група використовує п'ятиетапну модель згідно МСФЗ (IFRS) 15 "Дохід від договорів з клієнтами". Дохід від контракту з покупцем визнається виключно при дотриманні всіх критеріїв, перерахованих нижче:

- (а) сторони за договором затвердили договір (в письмовій формі, усно або відповідно до іншої звичайної ділової практики) і зобов'язуються виконувати передбачені договором зобов'язання;
- (б) Група може ідентифікувати права кожного боку по відношенню до товарів або послуг, які будуть передані;
- (с) Група може ідентифікувати умови оплати товарів або послуг, які будуть передані;
- (д) договір має комерційну сутність (тобто ризики, розподіл у часі або величина майбутніх грошових потоків організації, як очікується, зміняться в результаті договору); і
- (е) отримання Групою відшкодування, право на яке вона отримає в обмін на товари або послуги, які будуть передані покупцеві, є ймовірним.

Ціна угоди - сума винагороди, на яку, як очікується, організація матиме право в обмін на передані покупцеві товари і послуги.

Ціна угоди:

- не включає податки (наприклад, ПДВ);
- включає елемент змінної винагороди (знижки, бонуси, пред'явлення до сплати штрафів);
- враховує компенсацію, яка підлягає сплаті покупцеві (при його наявності) - як правило, в бік зменшення;
- враховує наявність значного компонента фінансування в договорі.

Змінна частина винагороди (знижки, бонуси і ретро-бонуси, штрафи і пені, премії за результат, заохочення, роялті на основі обсязі продажу і використання і т.д.) включається в ціну угоди (в виручку) тільки при високому ступені ймовірності того, що це не призведе в майбутньому до значного сторнування виручки.

Якщо очікуване до отримання відшкодування суттєво, і проміжок часу між передачею товару / роботи / послуги і надходженням коштів або їх еквівалентів становить понад 12 місяців, то виручка повинна бути скоригована з урахуванням тимчасової вартості грошей, із застосуванням розрахункової ставки відсотка.

Група не визнає поправку в частині ефекту істотного компонента фінансування, якщо очікується, що період між передачею товару / робіт / послуг датою отримання відшкодування від покупця становить 1 рік і менше.

Група визначає загальну ціну операції, включаючи оцінку будь-якого змінного відшкодування на момент початку дії договору, і проводить її переоцінку на кожну звітну дату.

Для оцінки змінного відшкодування для кожного договору обирається або метод очікуваної вартості, або метод найбільш імовірної величини, залежно від того, який метод, за очікуванням Групи, надасть кращий прогноз суми компенсації, на яку вона матиме право.

На момент укладення договору Група визначає відокремлений товар або послугу, що лежить в основі кожного зобов'язання щодо виконання у договорі, та розподіляє ціну операції

пропорційно до таких окремо взятих цін продажу, що визначається на момент укладання договору.

Суми штрафів, пені та (або) інших санкцій, що підлягають отриманню за порушення умов договірних або боргових зобов'язань, приймаються до обліку в сумах, визнаних боржником в установленому угодою сторін порядку, і визнаються в бухгалтерському обліку, як правило, як зменшення відповідних статей витрат, якщо Група виступає за договором як Замовника (витратні договори), або як збільшення відповідної статті доходу, якщо Група виступає Виконавцем (дохідні договори).

Відображення штрафних санкцій в обліку здійснюється на дату фактичного надходження грошових коштів, або на дату підписання з підрядником Акта взаємозаліку заборгованостей.

Винагорода за договором має бути розподілено на всі зобов'язання до виконання за договором на основі відносної ціни окремого продажу: пропорційно вартості, за якою кожен товар або послугу можна купити окремо.

Виручка визнається в момент (або в міру) виконання Групою зобов'язань, які підлягають виконанню в рамках договору: після передачі покупцеві контролю над використанням і отриманням всіх економічних вигод від активу (надходження доходів, або скорочення витрат), за умови дотримання всіх критеріїв визнання. Для кожного зобов'язання до виконання Компанія визначає, чи виконується дане зобов'язання протягом періоду або в певний момент часу. Виручка від надання послуг визнається протягом періоду часу, протягом якого послуги надаються. Виручка від продажу товару визнається одноmomentно (в певний момент часу), як правило, в момент передачі контролю покупцеві, а також ризиків і вигод.

Група визнає виручку протягом періоду часу, якщо виконується хоча б один з наступних критеріїв:

- замовник отримує і споживає вигоди в міру виконання Групою договірних зобов'язань, або
- Група створює або допрацьовує актив, контроль над яким переходить до замовника у міру створення або доопрацювання активу, або
- в процесі виконання договірних зобов'язань Група створює актив, який не має будь-якого альтернативного використання, і у Групі є право вимагати оплати за виконані на конкретну дату договірні зобов'язання.

Виручка по виконанню протягом періоду зобов'язанням визнається тільки тоді, коли є можливість обґрунтовано оцінити ступінь виконання покладеного на Групу зобов'язання.

Група визнає виручку, коли (або в міру того, як) організація виконує зобов'язання до виконання шляхом передачі обіцяного товару (тобто активу) покупцеві, при дотриманні всіх критеріїв визнання. Актив передається, коли (або в міру того, як) покупець отримує контроль над таким активом.

Якщо ймовірність отримання відшкодування за переданий товар оцінена менше 50% (наприклад, при продажу товару в розстрочку або з відстрочкою платежу), то незважаючи на те, що товар переданий покупцеві (контроль перейшов в момент укладення договору / отримання товару), виручка підлягає визнанню тільки на момент отримання відшкодування, і в сумі отриманого відшкодування. До цього моменту в бухгалтерському обліку Групи визнається кредиторська заборгованість (аванс).

Ризики, які необхідно оцінити при визнанні виручки від реалізації товару, визнаються значними у випадках:

- збереження відповідальності продавця за незадовільне функціонування товару, що не покривається стандартними гарантійними зобов'язаннями;
- залежно отримання виручки від отримання виручки покупцем в результаті перепродажу його товарів;
- товар призначений для встановлення, яка становить значну частину контракту і ще не виконана;
- покупець має право за обумовленими в договорі умов розірвати угоду, і у Групі немає впевненості в отриманні виручки.

Доходи за договорами, що містить елементи посередницьких угод і / або послуги субпідряду:

Група не повинна визнавати виручку щодо зобов'язання до виконання, якщо інша сторона приймає на себе зобов'язання до виконання і набуває права, передбачені договором. Щоб визначити характер своєї обіцянки, Група повинна:

- (а) ідентифікувати обумовлені товари або послуги, що надаються покупцю (які можуть бути правом на товар або послугу, що підлягають наданню іншим боком);
- (б) оцінити, чи контролює воно кожен обумовлений товар або послугу до того, як даний товар або послуга передаються покупцеві.

Контроль над активом:

У момент їх отримання і використання, товари і послуги є активами, навіть якщо вони існують тільки одну мить (як у випадку з багатьма послугами). Контроль над активом відноситься до здатності визначати спосіб його використання і отримувати практично всі вигоди, які залишилися від активу. Контроль включає в себе здатність перешкоджати визначенню способу використання і отримання вигод від активу іншими організаціями. Вигодами від активу є потенційні грошові потоки (надходження або скорочення вибуття грошових коштів), які можуть бути отримані безпосередньо або побічно багатьма способами.

Група є принципалом, якщо воно контролює обумовлений товар або послугу до їх передачі покупцеві. При цьому отримання права власності на товар безпосередньо перед передачею права власності покупцю не завжди означає наявність контролю над активом.

Група є агентом, якщо прийняте ним зобов'язання до виконання полягає в організації надання обумовлених товар або послуги іншим боком. Агент не контролює обумовлені товари або послуги, що надається іншою стороною, до передачі такого товару або послуги покупцеві.

Обставинами, що свідчать про наявність контролю над активом, для визначення безпосереднього постачальника товарів / послуг за договором з метою визнання доходу розгорнуто (тобто в повній сумі, одержуваної від покупця), є наступні:

- (а) Група несе основну відповідальність за виконання обіцянки надати обумовлений товар або послугу.
- (б) Група піддається ризику знецінення запасів до того, як обумовлені товар або послуга були передані покупцеві, або після передачі контролю покупцеві (наприклад, якщо у покупця є право на повернення).
- (с) Група має право самостійно встановлювати ціну на обумовлені товар або послугу.

Коли (або в міру того, як) виконується зобов'язання до виконання, Принципал визнає виручку в валовий сумі відшкодування, право на яке вона очікує отримати в обмін на передані обумовлені товар або послугу.

Коли (або в міру того, як) виконується зобов'язання до виконання, Агент визнає виручку в сумі винагорода або комісії, право на які він очікує отримати в обмін на організацію надання обумовлених товарів або послуг іншим боком.

Винагорода Агента може бути визначено як сума надходження за реалізовані товари / послуги Принципала за вирахуванням суми витрат, понесених для виконання доручення.

Доходи за договорами з виконанням грошових зобов'язань у валюті, відмінній від функціональної, визнаються в бухгалтерському обліку в оцінці за офіційним курсом валюти на фактичну дату проведення господарської операції, або по середньоарифметичному курсу за звітний період, протягом якого були здійснені операції (за умови, що в даний період не було істотних коливань обмінних курсів).

3.18. Визнання витрат

Елементи фінансової звітності, що відповідають визначенню витрат, визнаються, якщо одночасно виконуються дві умови:

- відтік економічних вигод є ймовірним;
- сума відтоку економічних вигод може бути надійно оцінена.

У відповідності з принципом нарахування витрати визнаються в тому звітному періоді, в якому вони мали місце, незалежно від часу фактичної передачі грошових коштів.

При визнанні витрат використовується принцип співвідношення доходів і витрат, що має на увазі одночасне або спільне визнання виручки і витрат, які безпосередньо і взаємопов'язано виникають в результаті одних і тих же операцій або інших подій; наприклад, різні компоненти витрат, що складають собівартість проданих товарів, визнаються одночасно з доходами від продажу товарів. Однак застосування цього принципу не допускає визнання в звіті про фінансовий стан статей, які не задовольняють визначенню активів або зобов'язань.

Якщо економічні вигоди очікуються протягом декількох звітних періодів, а зв'язок з доходами може бути встановлена лише приблизно або побічно, витрати визнаються в звіті про прибутки і збитки на підставі процедур систематичного і раціонального розподілу. Така необхідність зазвичай виникає при визнанні витрат, пов'язаних з використанням таких активів, як основні засоби, патенти і торгові марки; в подібних випадках витрати трактуються як "амортизація". Дані процедури розподілу спрямовані на визнання витрат в тих звітних періодах, в яких споживаються або втрачаються економічні вигоди, пов'язані з такими активами.

Група у фінансовій звітності використовує класифікацію витрат за призначенням витрат та виділяє:

- Собівартості реалізованої продукції;
- Витрат на реалізацію і збут;
- Загальних і адміністративних витрат;
- Інших витрат;
- Фінансових витрат.

Компанія відносить до собівартості прямі витрати, безпосередньо пов'язані з процесами здачі в оренду майна і надання послуг з утримання та обслуговування майна.

Собівартість продажів включає в себе наступні види витрат:

- амортизація ОЗ;
- витрати на енергоресурси;
- витрати на оплату праці;
- витрати на ЄСВ;
- страхування майна;
- витрати на утримання майна, а також на підтримку його в належному стані;
- технічне обслуговування та ремонт інвестиційної нерухомості та обладнання;
- професійні послуги;
- інші прясі витрати.

До адміністративних і інших операційних витрат відносяться:

- амортизація ОЗ;
- витрати на енергоресурси;
- витрати на оплату праці;
- витрати на ЄСВ;
- технічне обслуговування та ремонт;
- комунальний платежі;
- професійні послуги;
- оренда приміщень;
- витрати на утримання та забезпечення офісу;
- витрати на утримання автотранспорту;
- послуги зв'язку;
- інші витрати на персонал;
- послуги та комісії банку;
- витрати на страхування майна;
- операційні податки;
- витрати, пов'язані з реалізацією або вибуттям основних засобів, нематеріальних активів та іншого майна;
- знецінення активів;
- відображення результатів інвентаризації;

- штрафи, пені;
- курсові різниці;
- інші витрати.

Витрати на оплату праці включають виплати персоналу, передбачені законодавством:

- заробітна плата;
- компенсаційні виплати на соціальне забезпечення;
- резерв на оплату невикористаних відпусток (в тому числі і в частині страхових внесків).

Витрати на оплату праці нараховуються щомісяця в кореспонденції з рахунком обліку розрахунків з персоналом.

Операційні податки включають в себе земельний податок, податок на майно, транспортний податок, екологічний податок, рентна плата за воду і надра та інші податки, відмінні від податку на прибуток. Витрати по сплаті даних податків відображаються на підставі даних національного обліку в кореспонденції з рахунками розрахунків з бюджетом.

Витрати по штрафам та пені по сплаті податків визнаються в момент винесення судом рішення про їх стягнення або визнання їх Компанією, у відповідній сумі.

Суми штрафів, пені та (або) інших санкцій, належних до сплати за порушення умов договірних або боргових зобов'язань (крім пені та штрафів з податків), приймаються до обліку в сумах, визнаних боржником в установленому угодою сторін порядку, і визнаються в бухгалтерському обліку в періоді визнання доходу / витрат як зменшення відповідних статей доходів / витрат.

Витрати по звичайних видах діяльності, що відповідають критеріям визнання, приймаються до обліку в сумі, обчисленої в грошовому вираженні, рівній величині оплати в грошовій і іншій формі або величині кредиторської заборгованості. Величина оплати та (або) кредиторської заборгованості визначається з урахуванням всіх наданих згідно з договором знижок (надбавок). Якщо умовами договору передбачено надання знижки з послуг, отриманих протягом певного тривалого періоду часу, такі знижки підлягають визнанню в обліку як зміни оціненого зобов'язання (заборгованості) перед постачальником в кореспонденції з кредитом рахунків витрат. Отримана знижка при зміні ціни після укладення договору у випадках та на умовах, передбачених договором, передбачає відповідне зменшення вартості раніше отриманих послуг.

До інших витрат відносяться:

- Збиток від вибуття основних засобів;
- Знецінення основних засобів;
- Інше.

3.19. Податок на додану вартість

Доходи, витрати і активи визнаються за вирахуванням суми податку на додану вартість ("ПДВ"), крім випадків, коли ПДВ, сплачений при придбанні активів або послуг, не підлягає відшкодуванню; в цьому випадку ПДВ визнається як частина витрат на придбання активу або частина видаткової статті, в залежності від обставин.

Дебіторська та кредиторська заборгованість відображається у фінансовій звітності з урахуванням суми ПДВ., за винятком заборгованості з авансів виданих та авансів отриманих.

Згідно норм Податкового кодексу України, Материнська і Дочірня Компанії є платниками податку на додану вартість за ставкою 20%.

3.20. МСБО 12 «Податки на прибуток»

Компанії Групи є платником податку на прибуток на загальний підставах. Витрати з податку на прибуток визначаються та відображаються у фінансовій звітності Групи відповідно до МСБО12. Податок на прибуток обчислюється виходячи з бухгалтерського фінансового

результату (прибутку чи збитку). В Податковому обліку податок на прибуток обчислюється враховуючи різниці, передбачені ПКУ в залежності від суми доходу за останній рік за даними бухгалтерського обліку.

Сума податку на прибуток включає суму поточного податку за рік і суму відстроченого податку.

У проміжній фінансовій звітності відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання наводяться у балансі в сумі зазначених активів і зобов'язань з обчисленням на дату проміжної фінансової звітності.

Поточний податок на прибуток.

Поточні податкові активи та зобов'язання за поточний та попередні періоди оцінюються за сумою, передбачуваної до відшкодування від податкових органів або до сплати податковим органам. Податкові ставки та податкове законодавство, що застосовуються для розрахунку цієї суми, це ставки і закони, прийняті або фактично прийняті на звітну дату.

Відстрочений податок на прибуток.

Відстрочений податок на прибуток нараховується за методом балансових зобов'язань по всіх тимчасових різницях на звітну дату між балансовою вартістю активів і зобов'язань для цілей фінансового обліку та вартістю, яка береться до уваги в податковому обліку.

Відстрочені податкові зобов'язання визнаються за всіма оподатковуваними тимчасовими різницями, крім випадків, коли:

- відстрочене податкове зобов'язання виникає в результаті первісного визнання гудвілу або активу або зобов'язання в господарській операції, яка не є об'єднанням підприємств, і яке на момент здійснення жодного впливу ні на бухгалтерський прибуток, ні на оподатковуваний прибуток або збиток; і

- щодо тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями в дочірні та асоційовані підприємства, а також з часткою участі у спільній діяльності, якщо материнська компанія може контролювати розподіл у часі зменшення тимчасової різниці, і існує значна ймовірність того, що тимчасова різниця не буде зменшена в найближчому майбутньому.

Відстрочені податкові активи визнаються за всіма тимчасовими різницями і перенесенню на наступні періоди невикористаного податкового кредиту та податкових збитків, якщо існує висока ймовірність отримання оподаткованого прибутку, відносно якого можна застосувати тимчасовою різницею, а також використовувати податкові збитки, перенесені на наступні періоди, крім випадків, коли:

- відстрочений податковий актив, що стосується тимчасових різниць, виникає в результаті первісного визнання активу або зобов'язання в господарській операції, яка не є об'єднанням підприємств, і який на момент здійснення жодного впливу ні на бухгалтерський прибуток, ні на оподатковуваний прибуток або збиток; і

- щодо тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями в дочірні підприємства, асоційовані підприємства, відкладені податкові активи визнаються, тільки якщо існує висока ймовірність реалізації тимчасових різниць в найближчому майбутньому і буде отримана оподатковуваний прибуток, у відношенні якої можна зарахувати тимчасову різницю.

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожну звітну дату та зменшується, якщо більше не існує високу ймовірність отримання достатнього оподаткованого прибутку, яка дозволила б реалізувати частину або всю суму такого відкладеного податкового активу. Невизнані раніше відкладені податкові активи переоцінюються на кожну звітну дату та визнаються тоді, коли виникає висока ймовірність отримання в майбутньому оподаткованого прибутку, що дає можливість реалізувати відстрочений податковий актив.

Відкладені податкові активи і зобов'язання визначаються за ставками податку, застосування яких очікується при реалізації активу або погашенні зобов'язання, на основі діючих або оголошених (і практично прийнятих) на звітну дату податкових ставок і положень податкового законодавства.

Податок на прибуток, пов'язаний зі статтями, які відображаються безпосередньо в складі капіталу, відображається у складі капіталу.

Ставка податку на прибуток згідно норм Податкового кодексу України становить 18% та була не змінною протягом 2018-2020 років.

У 2018-2020 роках Компанії Групи мали великий розмір збитків, що зменшує об'єкт оподаткування. Група не визнавала відстрочені податкові активи, так як не очікує отримання податкового прибутку, достатнього для відшкодування цих збитків та користування пільгами.

3.21. МСБО19 «Виплати працівникам»

Всі винагороди працівникам в Групі обліковуються як поточні у відповідності з МСБО 19.

В процесі господарської діяльності Група сплачує обов'язкові внески до Пенсійного фонду України (у складі єдиного соціального внеску) та інші державні фонди соціального страхування за своїх працівників у розмірі, визначеному законодавством України.

Група визнає виплати працівникам:

- Зобов'язаннями – якщо працівник надав послуги в обмін на виплати, які мають бути сплачені Групою у майбутньому;

- Витратами – якщо Група спожила економічну вигоду від послуг працівника, окрім виплат, які безпосередньо пов'язані із спорудженням або придбанням об'єкта основних засобів або переробки та інших витрат, понесених під час доставки запасів до їх теперішнього місцезнаходження та приведення у теперішній стан, і визнаються собівартістю активу;

Нарахована сума виплат працівникам за роботу, виконану в поточному періоді визнається поточним зобов'язанням.

Витрати на виплату персоналу відображаються у звітності згідно до принципу відповідності, тобто відображаються у тому періоді, до якого вони відносяться.

Виплати працівникам компанії включають короткострокові виплати працівникам та вихідні допомоги.

3.22. Політика управління ризиками.

Управління ризиками відіграє важливу роль в операційній діяльності Групи, яке здійснюється в ході постійного процесу оцінки та визначення рівнів ризику, та засновано на системі внутрішнього контролю.

В ході процесу стратегічного планування, керівництво Групи також оцінює ризики ведення діяльності, такі як зміна середовища, технології або зміна галузі. Керівництво Групи розглядає та затверджує принципи управління кожним із зазначених ризиків.

Управління ризиком капіталу – Група управляє своїм капіталом для того, щоб забезпечити своє функціонування на безперервній основі, розширення бізнесу і, водночас, гарантувати максимальний прибуток учасникам шляхом оптимізації балансу власних та залучених коштів. Керівництво Групи регулярно переглядає структуру капіталу. На основі результатів таких переглядів Група вживає заходи для підтримання балансу загальної структури капіталу за рахунок залучення нового боргу або погашення існуючої заборгованості.

Основні категорії фінансових інструментів – основними фінансовими зобов'язаннями Компанії є торгова кредиторська заборгованість та інші поточні зобов'язання по залученим коштам (поворотні фінансові безвідсоткові займи). Основною метою цих фінансових інструментів є залучення фінансування для операційної діяльності Групи. Група має різні фінансові активи. Такі як грошові кошти та їх еквіваленти, торгову дебіторську заборгованість.

Основними ризиками, які виникають при використанні фінансових інструментів Товариства є ринковий ризик, кредитний ризик та ризик ліквідності.

Кредитний ризик – являє собою ризик того, що споживач (клієнт) може не виконати своїх зобов'язань перед Групою у строк, що може призвести до фінансових збитків у Групі.

Кредитний ризик Групи головним чином пов'язаний з торговою дебіторською заборгованістю. Суми подаються за вирахуванням резерву на покриття збитків від сумнівної заборгованості, який розраховується керівництвом Групи на основі попереднього досвіду та оцінки поточної економічної ситуації.

Ринковий ризик – це ризик того, що справедлива вартість майбутніх грошових потоків за фінансовими інструментами буде коливатися, внаслідок зміни ринкових цін. Ринкові ціни включають в себе наступні ризики: валютний ризик (виникає внаслідок можливості того, що зміни курсів валют будуть здійснювати негативний вплив на майбутні грошові потоки чи справедливу вартість фінансових інструментів), ризик зміни відсоткової ставки (виникає внаслідок можливості того, що зміни в процентних ставках негативно вплинуть на майбутні грошові потоки або справедливу вартість фінансових інструментів), інший ціновий ризик.

Ризик ліквідності – представляє собою ризик того, що Група не зможе погасити свої зобов'язання по мірі настання строків їхнього погашення у звичайних або непередбачених умовах. Позиція ліквідності Групи контролюється та управляється. Група використовує процес детального бюджетування та прогнозування грошових коштів, облік і аналіз вимог і зобов'язань у розрізі контрактних термінів погашення, для того, щоб гарантувати наявність адекватних ресурсів для виконання своїх платіжних зобов'язань.

Операційні ризики.

Операційна діяльність Групи є дуже чутливою до змін, як у внутрішньому, так і в зовнішньому середовищі, що потребує постійного її контролю та своєчасного попередження негативних наслідків від впливу ризиків.

Фінансові ризики.

Фінансові інструменти Групи включають в себе грошові кошти в банках, торгіву дебіторську та кредиторську заборгованість.

Основний ризик, який пов'язаний з фінансовими інструментами Групи – це ризик ліквідності.

Ризик ліквідності.

Група здійснює аналіз активів і зобов'язань і планує свою ліквідність залежно від очікуваного терміну погашення відповідних фінансових інструментів. У разі недостатньої або надлишкової ліквідності Група перерозподіляє ресурси і кошти для досягнення оптимального фінансування потреб в капіталі.

Коефіцієнт загальної ліквідності в 2020р. склав 0,15, що нижче нормативу:

Показники ліквідності	Норматив	2020	2019	Відхилення +/-
Коефіцієнт загальної ліквідності	≥ 1	0,15	0,18	-0,03
Коефіцієнт швидкої ліквідності	≥ 0,7	0,14	0,18	-0,04
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	≥ 0,2	0,06	0,002	+0,058

Доля власного капіталу в активах в 2020р. склала 8%, що свідчить про фінансову залежність Групи від кредиторів:

Показники фінансової стабільності	Норматив	2020	2019	Відхилення +/-
Доля власного капіталу в активах	20%	8%	14%	-6%
Доля зобов'язань в активах	-	92%	86%	+6%
Доля дебіторської заборгованості в активах	-	8%	15%	-7%
Коефіцієнт фінансової стабільності	≤ 1	0,09	0,16	-0,07

Низькі показники ліквідності та фінансової стабільності значною мірою обумовлені тим, що Материнська Компанія знаходиться в стадії капітального будівництва об'єктів, доходи від яких ще не отримуються, а витрати понесені, а також наявністю заборгованості по договорам поворотної фінансової допомоги з АТ «СКМ». Зокрема, коефіцієнт загальної ліквідності склав 0,15, що нижче за норматив, та свідчить про недостатність у Групи ліквідних коштів для

виконання в повному обсязі своїх зобов'язань. Коефіцієнт фінансової стабільності склав 0,09, що свідчить про високий рівень фінансових ризиків.

3.23. МСБО 24 «Розкриття інформації про пов'язані сторони»

Операція з пов'язаною стороною – передача ресурсів, послуг або зобов'язань між Групою та пов'язаною стороною, незалежно від того, чи призначається ціна.

Група керується критеріями віднесення до пов'язаних сторін, які передбачені МСБО 24 «Розкриття інформації про пов'язані сторони» та діючим Податковим Кодексом України.

Сторони вважаються пов'язаними якщо перебувають під контролем або суттєвим впливом інших осіб при прийнятті фінансових чи операційних рішень, що визнано МСБО 24 «Розкриття інформації про пов'язані сторони», також пов'язаними сторонами вважаються підприємства і фізичні особи, які прямо або опосередковано здійснюють контроль над підприємством або суттєво впливають на його діяльність, а також близькі члени родини такої фізичної особи.

Під час аналізу кожного випадку відносин, що можуть являти собою відносини між пов'язаними сторонами, увага приділяється суті цих відносин, а не лише їх юридичній формі.

4.СУТТЄВІ ОБЛІКОВІ СУДЖЕННЯ ТА ОЦІНКИ

Підготовка фінансової звітності згідно з МСФЗ, МСБО та тлумачень вимагає від керівництва формування суджень, оцінок та припущень, які впливають на застосування облікових політик, а також на елементи фінансової звітності - суми активів, зобов'язань, доходів та витрат, відображених у фінансовій звітності. Оцінки та пов'язані з ними припущення ґрунтуються на історичному (попередньому) досвіді та інших факторах, які вважаються обґрунтованими за існуючих обставин, результати яких формують основу суджень стосовно балансової вартості активів та зобов'язань, яка не є очевидною з інших джерел. Хоча ці оцінки ґрунтуються на найкращому розумінні керівництвом поточних подій та операцій, фактичні результати зрештою можуть суттєво відрізнятися від цих оцінок та розрахунків.

Під час підготовки цієї фінансової звітності керівництвом було зроблено наступні судження, оцінки та припущення в областях, де такі судження є особливо важливими, характеризуються високим рівнем складності, та мають велике значення для підготовки фінансової звітності за МСФЗ:

- 1) Група продовжуватиме свою діяльність на підставі принципу безперервності.
- 2) Жодний компонент бізнесу та/або група активів чи окремі активи не передбачені на продаж та не класифіковані як групи вибуття. Вся діяльність розглядається як діяльність, що продовжується, інформація з припиненої діяльності не наводиться.
- 3) Строки корисного використання довгострокових нефінансових активів є предметом судження, що ґрунтується на досвіді використання подібних активів; цілком зношені активи продовжують використовуватися та не можуть бути списаними з балансу, так як Компанія їх фактично використовує, підтримує робочий стан.
- 4) Керівництво вважає, що застосування і розкриття щодо застосування справедливої вартості є достатнім і не вважає, що за межами фінансової звітності залишилася будь-яка суттєва інформація щодо застосування справедливої вартості, яка може бути корисною для користувачів фінансової звітності.
- 5) Оцінка приблизної справедливої вартості по фінансових активах та зобов'язаннях, що обліковуються не за справедливою вартістю, але розкриття справедливої вартості яких вимагається, містить припущення щодо їхньої справедливої вартості (передбачуваних майбутніх грошових потоків, існуючої економічної ситуації, ризиків, властивих різним фінансовим інструментам та інші.)
- 6) Облік фінансових активів в частині зменшення корисності містить ряд припущень та оцінок (наявність чи відсутність ознак знецінення, майбутні грошові потоки тощо).

7) Аналіз чутливості та інші аналізи щодо управління ризиками містять припущення стосовно варіювання чинників та їхнього впливу на активи, зобов'язання, сукупних дохід та капітал.

8) Знецінення основних засобів відповідно до МСФЗ 36 «Знецінення активів» - у 4 кварталі 2020 року проведена процедура тестування активів на знецінення згідно МСФЗ 36. Так як ознак знецінення не виявлено, Група прийняла рішення не переоцінювати активи.

9) Термін корисного використання основних засобів – Група переглянула строки корисного використання на кінець фінансового року та не очікує відхилення від попередніх оцінок, зміни, що враховуються як зміни в облікових оцінках згідно з МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» не було.

10) Щоб покрити ризик знецінення фінансових інструментів, що оцінюються за амортизованою вартістю та за справедливою вартістю через інший сукупний дохід Компанія формує резерв під очікувані кредитні збитки. При цьому, для торговельної дебіторської заборгованості використовується індивідуальний підхід.

11) Суттєвими елементами фінансової звітності є статті, що складають більше 10% валюти балансу.

12) Операцій, подій та умов до яких відсутні конкретні МСФЗ не було. У разі, якщо немає МСФЗ, який конкретно застосовується до операції, іншої події або умови, керівництво застосовує судження під час розроблення та застосування облікової політики, щоб інформація була доречною для потреб користувачів для прийняття економічних рішень та достовірною.

5. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПО СТАТТЯМ, РЕКЛАСИФІКАЦІЯ ТА ПОДАННЯ ІНШОЇ ІНФОРМАЦІЇ

5.1. Основні засоби

Група використовує модель оцінки – за собівартістю.

У 4 кварталі 2020 року Група провела процедуру тестування активів на знецінення згідно МСФЗ 36. Так як ознак знецінення не виявлено, Група прийняла рішення не переоцінювати активи.

Рух основних засобів представлений за класами таким чином:

Примітка 2

тис. грн.

Показник	Земля	Будинки та споруди	Багаторічні насадження	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Інструменти, прилади, інвентар	Тимчасові спорудження, тварина та інші	Незавершені капітальні інвестиції	Будматеріали	Аванси, видані на будівництво необоротних активів	Всього:
Первісна вартість											
На 01 січня 2019р.	240003	66142	6373	36883	88540	38125	1448	847750	177157	311624	1814045
Надходження в 2019 р.	3	-	-	10901	16065	4243	16	423636	92266	314328	861458
Вибуття в 2019р.	4563	-	1064	123	1510	235	-	218316	69528	386394	681733
На 31.12.2019р.	235443	66142	5309	47661	103095	42133	1464	1053070	199895	239558	1993770
Знос											
На 01.01.2019р.	-	-	-	20	13	111	982	-	-	-	1126
Нарахований знос 2019 р.	-	607	319	7635	14242	5638	109	-	-	-	28550
Вибуло за 2019р.	-	-	53	5	170	42	-	-	-	-	270
На 31.12.2019р.	-	607	266	7650	14085	5707	1091	-	-	-	29406

Балансова вартість											
На 01.01.2019р.	240003	66142	6373	36863	88527	38014	466	847750	177157	311624	1812919
На 31.12.2019р.	235443	65535	5043	40011	89010	36426	373	1053070	199895	239558	1964364
Первісна вартість											
На 31.12.2019р.	235443	66142	5309	47661	103095	42133	1464	1053070	199895	239558	1993770
Надходження в 2020р.	-	-	-	6080	21656	1569	40	478385	35431	1137166	1680327
Вибуття в 2020р.	-	-	-	154	882	129	-	1518383	115725	250129	1885402
На 31.12.2020р.	235443	66142	5309	53587	123869	43573	1504	13072	119601	1126595	1788695
Знос											
На 31.12.2019р.	-	607	266	7650	14085	5707	1091	-	-	-	29406
Нарахований знос 2020 р.	-	608	265	8892	15418	6142	115	-	-	-	31440
Вибуло за 2020р.	-	-	-	82	364	43	-	-	-	-	489
На 31.12.2020р.	-	1215	531	16460	29139	11806	1206	-	-	-	60357
Балансова вартість											
На 31.12.2019р.	235443	65535	5043	40011	89010	36426	373	1053070	199895	239558	1964364
На 31.12.2020р.	235443	64927	4778	37127	94730	31767	298	13072	119601	1126595	1728338

Будівельні матеріали відображаються за вирахуванням резерву на знецінення

Примітка 3

тис. грн

	на 01.01.2019			на 31.12.2019			на 31.12.2020		
	Первісна вартість	Резерв на знецінення	Вартість за вирахуванням резерву	Первісна вартість	Резерв на знецінення	Вартість за вирахуванням резерву	Первісна вартість	Резерв на знецінення	Вартість за вирахуванням резерву
Будматеріали	177157	-	177157	199895		199895	143974	24373	119601

5.2. Інвестиційна нерухомість

Група використовує модель оцінки – за собівартістю. Амортизація нараховується прямолінійним методом, строк корисного користування об'єктів інвестиційної нерухомості - від 30 до 150 років.

У 4 кварталі 2020 року Материнська Компанія провела процедуру тестування активів на знецінення згідно МСФЗ 36. Так як ознак знецінення не виявлено, Материнська Компанія прийняла рішення не переоцінювати інвестиційну нерухомість.

Рух інвестиційної нерухомості таким чином:

Примітка 4

тис. грн.

Показник	Інвестиційна нерухомість
Первісна вартість	
На 01 січня 2019 р.	750836
Надходження в 2019 р.	216522
Вибуття в 2019 р.	-
На 31.12.2019 р.	967358

Знос	
На 01.01.2019 р.	-
Нарахований знос 2019 р.	10924
Вибуло за 2019 р.	-
На 31.12.2019 р.	10924
Балансова вартість	
На 01.01.2019 р.	750836
На 31.12.2019 р.	956434
Первісна вартість	
На 31.12.2019 р.	967358
Надходження в 2020 р.	1518233
Вибуття в 2020 р.	-
На 31.12.2020 р.	2485591
Знос	
На 31.12.2019р.	10924
Нарахований знос 2020 р.	19562
Вибуло за 2020 р.	-
На 31.12.2020 р.	30486
Балансова вартість	
На 31.12.2019 р.	956434
На 31.12.2020 р.	2455105

5.3. Нематеріальні активи

Рух нематеріальних активів представлений за класами таким чином:

Примітка 5
тис грн.

Показник	Інші нематеріальні активи (програмне забезпечення, ліцензії)	ВСЬОГО нематеріальні активи
Первісна вартість		
На 01 січня 2019 р.	3158	3158
Надходження в 2019р.	842	842
Вибуття в 2019р	426	426
На 01 січня 2020 р.	3574	3574
Надходження в 2020р	968	968
Вибуття в 2020р	-	-
На 01 січня 2021р	4542	4542
Знос		
на 01 січня 2019 р.	1190	1190
Нарахований знос в 2019р	1241	1241
Вибуло за 2019р	426	426
На 01 січня 2020р	2005	2005
Нарахований знос в 2020р	921	921
Вибуло за 2020р	-	-
На 01 січня 2021р	2926	2926
Балансова вартість		
На 01 січня 2019р	1968	1968
На 31 грудня 2019р	1569	1569
На 31 грудня 2020р	1616	1616

5.4. Запаси

Рух запасів за 12 місяців 2019, 2020 років представлений за видами наступним чином:

Примітка 7
тис. грн

	Виробничі запаси	Товари	Всього:
На 01 січня 2019 р., у т.ч.:	8986	1049	10035
Створено "Забезпечення інших витрат під втрати від псування виробничих запасів"	-	-	-
Надходження в 2019р.	32023	-	32023
Вибуття в 2019р., у т.ч.:	27696	1049	28745
за рахунок "Забезпечення інших витрат під втрати від псування виробничих запасів"	-	-	-
На 01 січня 2020 р., у т.ч.:	13313	-	13313
"Забезпечення інших витрат під втрати від псування виробничих запасів"	-	-	-
Надходження в 2020р	38081	8927	47008
Вибуття в 2020р., у т.ч.:	32198	205	32403
за рахунок "Забезпечення інших витрат під втрати від псування виробничих запасів"	-	-	-
На 01 січня 2021р	19196	8722	27918
у т.ч. "Забезпечення інших витрат під втрати від псування виробничих запасів"	-	-	-

На дати складання фінансової звітності в бухгалтерському обліку Групи запаси відображаються за собівартістю.

Оскільки у Групи немає уцінених виробничих запасів на дату переходу на МСФЗ забезпечення інших витрат під втрати від псування виробничих запасів не створювались.

Розшифровка виробничих запасів наведена нижче:

Примітка 8
тис. грн

Найменування товарів	Залишки	2019 рік		Залишки	2020 рік		Залишки
	на 01.01.19	Надходження	Вибуття	на 01.01.20	Надходження	Вибуття	на 31.12.20
Паливо	364	6771	6559	576	5666	5915	327
Запасні частини	4669	1824	777	5716	1565	1049	6232
Купівельні напівфабрикати та комплектуючі виробу	0	137	137	0	43	43	0
Інші запаси	3953	23291	20223	7021	30807	25191	12637
Всього:	8986	32023	27696	13313	38081	32198	19196

Запасів, переданих під заставу у Групи не має.

5.5. МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу та припинена діяльність»

Станом на 31.12.2019р., 31.12.2020р. Група не мала необоротних активів, призначених для продажу, (груп вибуття) та не має діяльності, що припиняється або вже припинена.

5.6. Дебіторська заборгованість.

Станом на 01.01.2019, 31.12.2019, 31.12.2020 року довгострокова дебіторська заборгованість за даними Групи відсутня.

Станом на 31 грудня 2020 року дебіторська заборгованість за даними Групи складає:

Примітка 9

тис. грн

Заборгованість за вирахуванням резерву під очікувані кредитні збитки	Примітки	01.01.2019	31.12.2019	31.12.2020
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	10, 11	4702	45914	20549
Дебіторська заборгованість за розрахунками за авансами		8125	8598	9378
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	12	397944	456076	337083
Дебіторська заборгованість з нарахованих доходів		134	102	154
Інша поточна дебіторська заборгованість, у тому числі	11, 13	5666	6913	435
- розрахунки з дебіторами згідно договору доручення		5363	6726	155
- розрахунки з дебіторами згідно договорів оренди		133	79	60
- розрахунки по лікарняним виплатам ФСС		108	43	162
- розрахунки по соціальному страхуванню		62	62	47
- розрахунки з оплати праці		-	3	3
- розрахунки з підзвітними особами		-	-	8

Дебіторська торгова заборгованість по строкам непогашення на 01.01.2019, 31.12.2019, та на 31.12.2020 року складає:

Примітка 10

тис. грн

По строкам непогашення	на 01.01.2019			на 31.12.2019			на 31.12.2020		
	Сума заборгованості	Резерв під очікувані збитки	Заборгованість за вирахуванням резерву	Сума заборгованості	Резерв під очікувані збитки	Заборгованість за вирахуванням резерву	Сума заборгованості	Резерв під очікувані збитки	Заборгованість за вирахуванням резерву
до 30 днів	4 270	-	4270	2 931	-	2931	4292	-	4292
від 30-90 днів	9	-	9	13 970	49	13921	12600	63	12537
від 90-180 днів	9	-	9	12 611	399	12212	3777	57	3720
від 180-270 днів	14	-	14	12 609	610	11999	0	-	0
від 270-365 днів	51	40	11	6 489	1881	4608	0	-	0
більш 365 днів	778	389	389	788	545	243	801	801	0
Разом	5 131	429	4 702	49398	3484	45914	21470	921	20549

Дебіторська заборгованість (код рядку Звіту про фінансовий стан 1125 «Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги» і 1155 «Інша поточна дебіторська заборгованість») представлені за вирахуванням резерву під очікувані кредитні збитки, який було сформовано на підставі МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», та на звітні дати складає:

Примітка 11
тис. грн

	Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги (1125)	Інша поточна дебіторська заборгованість (1155)	Всього
Станом на 01.01.2019			
Залишок резерву під очікувані кредитні збитки	429	145	574
Станом на 31.12.2019			
Знецінення поточної заборгованості, визнані як витрати	3055	881	3936
Використаний резерв під очікувані кредитні збитки	0	0	0
Залишок резерву під очікувані кредитні збитки	3484	1026	4510
Станом на 31.12.2020			
Знецінення поточної заборгованості, визнані як витрати	-2563	-1026	-3589
Використаний резерв під очікувані кредитні збитки	0	0	0
Залишок резерву під очікувані кредитні збитки	921	0	921

Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом по видам податків складає:

Примітка 12
тис. грн

Дебіторська заборгованість за видами податків	01.01.2019	31.12.2019	31.12.2020
Розрахунки з ПДВ	397931	456053	337046
Розрахунки з податку на прибуток	4	4	4
Розрахунки з ПДФО	9	16	29
Розрахунки з військового збору та місцевим податкам	-	3	4
Всього:	397944	456076	337083

Інша поточна дебіторська заборгованість по строкам непогашення на 01.01.2019, 31.12.2019, та на 31.12.2020 року складає:

Примітка 13
тис. грн

По строкам непогашення	на 01.01.2019			на 31.12.2019			на 31.12.2020		
	Сума заборгованості	Резерв під очікувані збитки	Заборгованість за вирахуванням резерву	Сума заборгованості	Резерв під очікувані збитки	Заборгованість за вирахуванням резерву	Сума заборгованості	Резерв під очікувані збитки	Заборгованість за вирахуванням резерву
до 30 днів	1035	-	1035	334	-	334	357	-	357
від 30-90 днів	1952	10	1942	2034	10	2024	63	-	63
від 90-180 днів	1116	43	1073	343	17	326	-	-	-
від 180-270 днів	406	7	399	411	6	405	-	-	-
від 270-365 днів	516	46	470	1071	161	910	8	-	8
більш 365 днів	786	39	747	3746	832	2914	7	-	7
Разом	5 811	145	5 666	7939	1026	6913	435	0	435

5.7. Грошові кошти та їх еквіваленти.

Грошові кошти та їх еквіваленти включають:

Примітка 14

тис. грн.

	01.01.2019	31.12.2019	31.12.2020
Поточні рахунки в банку	32439	6513	262713
гривні	17439	6513	262713
валютні	-	-	-
Депозитні рахунки в банку в гривні	15000	-	-
Кошти в касах	-	-	-
Спеціальні рахунки в національній валюті в СЕА	-	200	1085
Разом грошові кошти та їх еквіваленти	32439	6713	263798

Станом на 01.01.2019 р. Материнською Компанією згідно договору банківського вкладу розміщено грошові кошти у сумі 5 000 тис.грн. на вкладному рахунку зі строком повернення 11.01.2019 р. з виплатою процентів за ставкою 13,5% та 10 000 тис.грн. зі строком повернення 15.01.2019 р. з виплатою процентів за ставкою 13,5%.

Грошові кошти Групи зберігаються на поточних банківських рахунках. Облік грошових коштів і розрахунків грошовими коштами здійснюється згідно чинному законодавству стосовно касових операцій в готівковій формі та розрахункових операцій в безготівковій формі.

5.8. Власний капітал.

Група складає Звіт про власний капітал, де інформує про зміни у власному капіталі відповідно до МСБО. Звіт про зміни у власному капіталі за 2020 рік включає таку інформацію:

- загальний сукупний прибуток за період
- для нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) вплив ретроспективного перерахунку, виконаного відповідно до МСБО 8
- для кожного компоненту власного капіталу, зіставлення вартості на початок і кінець періоду тис. грн

Група виділяє наступні компоненти власного капіталу:

- Статутний капітал материнської компанії;
- Нерозподілений прибуток;
- Неконтрольована частка.

Статутний капітал.

Станом на 31.12.2020 року статутний капітал Материнської Компанії становить 385 647 тис.грн. Статутний капітал сплачений учасниками у повному обсязі. Змін протягом періоду з 01.01.2019 по 31.12.2020р. у розмірі статутного капіталу не відбувалось.

Нерозподілений прибуток (непокритий збиток).

У цій консолідованій фінансовій звітності, відповідно до вимог МСФЗ, Група вираховує фінансовий результат методом нарахування та за принципом відповідності доходів та витрат. Нерозподілений прибуток Групи на 31.12.2019 р. складає 85 889 тис. грн., на 31.12.2020 р. складає 10 740 тис. грн.

Неконтрольована частка.

Станом на 01.01.2019р. неконтрольована частка в активах дочірньої компанії складала 2,1268% та дорівнювала 1025 тис.грн. За період 2019 року неконтрольована частка була

збільшена на суму отриманого чистого прибутку у розмірі 608 тис.грн. Станом на 31.12.2019р. неконтрольована частка дорівнює 1633 тис.грн. З 12.09.2019 року доля неконтрольованої частки в активах дочірньої компанії зменшена до 2,0777%. За період 2020 року неконтрольована частка зменшена на суму отриманого збитку у розмірі 400 тис.грн. та станом на 31.12.2020р. становить 1233 тис.грн.

5.9. Довгострокові та поточні зобов'язання

Станом на 31.12.2019 та 31.12.2020 року довгострокових зобов'язань Компанія не має.

Поточні зобов'язання та забезпечення

Примітка 15
тис. грн

Кредиторська заборгованість за видами	Примітки	01.01.2019	31.12.2019	31.12.2020
Кредиторська заборгованість товари, роботи, послуги		13500	15811	20936
Заборгованість перед бюджетом	16	36	33	565
Заборгованість по заробітній платі		125	135	197
Поточні забезпечення, у тому числі		9026	11226	16635
- забезпечення під виплату відпусток		9026	11226	16635
Інші поточні зобов'язання, у тому числі		2781700	2959622	4408421
- розрахунки за поворотними фінансовими допомогами терміном повернення до 3 місяців		2781700	2959622	4408421

Кредиторська заборгованість перед бюджетом по видам податків складає:

Примітка 16
тис. грн

Кредиторська заборгованість за видами податків	01.01.2019	31.12.2019	31.12.2020
Розрахунки з земельного податку	20	21	21
Розрахунки з транспортного податку	8	-	-
Розрахунки з рентної плати за користування надрами	5	6	6
Розрахунки з рентної плати за спеціальне користування води	3	4	5
Розрахунки з податку на нерухоме майно	-	-	130
Розрахунки з екологічного податку	-	-	2
Розрахунки з податку на додану вартість	-	2	50
Податковий кредит з податку на додану вартість	-	-	351
Всього	36	33	565

5.10. Розкриття інформації Звіту про прибутки та збитки

Доходи визнаються у тому періоді, коли вони були нараховані (за методом нарахування), витрати – також за методом нарахування, на підставі відповідності цим доходам. Доходи визнаються згідно з вимогами з МСФЗ 15. Дохід оцінюється за справедливою вартістю компенсації, яка була отримана або підлягає отриманню.

Групою були понесені адміністративні витрати та інші операційні витрати.

Доходи за роки, що закінчилися 31.12.2020 та 31.12.2019, представлені таким чином:

Примітка 17

тис. грн

Найменування показника	За період, що закінчився 31 грудня 2020 р., тис. грн.	За період, що закінчився 31 грудня 2019 р., тис. грн.
Виручка від реалізації	48900	49828
Інші операційні доходи:	225631	317734
У т.ч.		
Дохід від купівлі-продажу іноземної валюти	3	15
Дохід від реалізації інших оборотних активів	861	1047
Дохід від реалізації необоротних активів	553	590
Дохід від операційної курсової різниці	57	505
Дохід від операційної оренди активів	421	1024
Отримані штрафи, пені, неустойки	150	-
Дохід від списання кредиторської заборгованості	220008	252035
Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів	13	60000
Інші доходи операційної діяльності	3565	2518
Інші фінансові доходи	-	-
Інші доходи, у т.ч.:	35345	175125
Дохід від отриманої безповоротної фінансової допомоги	35000	175000
Дохід від відшкодування збитку	345	119
Дохід від безоплатно одержаних активів	-	6

Витрати за роки, що закінчилися 31.12.2020 та 31.12.2019, представлені таким чином:

Примітка 18

тис. грн

Найменування показника	За період, що закінчився 31 грудня 2020 р., тис. грн.	За період, що закінчився 31 грудня 2019 р., тис. грн.
Собівартість реалізації	72862	54869
Адміністративні витрати	118252	93667
Банківські послуги	926	755
Матеріальні витрати	5944	3392
Витрати з оренди	5850	5674
Витрати на енергоресурси	1715	2235
Професійні послуги	2968	3187
Витрати на оплату праці	67741	52491
Амортизація ОЗ та НМА	12209	8240
Ремонт і утримання ОЗ	14078	13045
Витрати на страхування майна	1209	476
Витрати на податки та збори	685	313
Послуги зв'язку та пошти	385	442

Витрати на відрядження	74	495
Інші витрати	4468	2922
Витрати на збут	11	32
Інші операційні витрати	180507	124058
у т.ч.		
Собівартість реалізованих запасів	849	5721
Витрати на купівлю-продаж іноземної валюти	33	20
Сумнівні і безнадійні борги, резерв під очікувані кредитні збитки	-3522	3962
Втрати від операційної курсової різниці	68	113
Витрати на резерв на знецінення будматеріалів	24373	-
Визнані штрафи, пені, неустойки	48	24
Інші витрати операційної діяльності	158658	114218
Інші витрати	13793	17362
у т.ч.		
Списання необоротних активів	143	1119
Витрати на оплату простою невідокремлених структурних підрозділів	12715	12970
Інші витрати	935	3273

5.11. Податок на додану вартість.

У 2020 році Група здійснювала операції, які оподатковуються податком на додану вартість за ставкою 20% та звільнені від оподаткування.

Придбання (виготовлення, будівництво, спорудження, створення) товарів/послуг та необоротних активів у 2020 році здійснене за операціями, які оподатковуються податком на додану вартість за ставкою 20%, 7%, 0%, звільнені від оподаткування та без податку на додану вартість.

Податкові зобов'язання та податковий кредит з податку на додану вартість виникають згідно з правилами оподаткування на дату першої події.

5.12. МСБО 12 «Податки на прибуток».

Група є платником податку на прибуток на загальний підставах. Прибуток Групи підлягає оподаткуванню в Україні.

За результатами роботи у 2019 році Група отримала прибуток у розмірі 252 699 тис.грн. Податок на прибуток не нараховувався у разі наявності великої суми збитку минулих періодів.

За результатами роботи у 2020 році Група отримала збиток у розмірі 75 549 тис.грн.

5.13. Резерви МСБО «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» та МСБО19 «Виплати працівникам»

Група за 2019-2020 роки не мала ніяких інших видів резервів крім забезпечення під виплату відпусток.

Співробітники Групи отримують пенсійне забезпечення від Пенсійного фонду у відповідності з нормативними документами та законами України. Станом на 31 грудня 2020 року Група не мала зобов'язань за додатковими пенсійними виплатами, медичним обслуговуванням, страховими чи іншими виплатами після виходу на пенсію перед своїми співробітниками чи іншими працівниками.

Примітка 19
тис. грн.

	Забезпечення під виплату відпусток
на 01.01.2019	9026
Нараховано (створено) протягом 2019 р.	16098
Використані суми (тобто, витрачені і списані за рахунок забезпечення) протягом періоду	13898
на 31.12.2019	11226
Нараховано (створено) протягом 2020 р.	18925
Використані суми (тобто, витрачені і списані за рахунок забезпечення) протягом періоду	13516
на 31.12.2020	16635

Інші резерви за зобов'язаннями та платежем, сума й термін по яким не визначені, не створювалися, так як у Групі не було поточного юридичного або конструктивного зобов'язання, що виникли внаслідок минулих подій, та існує ймовірність, що для погашення такого зобов'язання знадобиться відтік ресурсів, які передбачають економічні вигоди, а суму цього зобов'язання можна розрахувати з достатнім ступенем точності.

5.14. Звіт про рух грошових коштів

Звіт щодо руху грошових коштів Групи за звітний період складено за вимогами МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів» за прямим методом, згідно з яким розкривається інформація про основні класи валових надходжень грошових коштів чи валових виплат грошових коштів на нетто-основі. У звіті відображено рух грошових коштів від операційної та неопераційної (інвестиційної та фінансової) діяльності.

Операційна діяльність – полягає в отриманні прибутку від звичайної діяльності Групи, витрати на оплату праці персоналу, сплату податків, відрахування на соціальні заходи та інші витрати. Інвестиційна діяльність — це рух грошових коштів на придбання необоротних активів. Фінансова діяльність — це рух грошових коштів по погашенню позик, по діяльності з фінансової оренди, та інше.

Розшифровка окремих статей Звіту про рух грошових коштів надається:

Примітка 20
тис. грн.

Статті надходжень та витрат	2020 рік	2019 рік
Операційна діяльність		
Інші надходження , у тому числі:	9403	1496
Надходження компенсації згідно договору доручення	9185	1031
Надходження від валютних операцій	3	16
За авансовими звітами	-	3
Надходження помилково перерахованих коштів	110	280
Надходження компенсації за невикористану відпустку	105	84
Надходження страхового відшкодування	-	82

Інші витрачання, у тому числі	6114	6307
Платежі з добровільного медичного страхування	3018	837
Платежі згідно договору доручення	1609	3212
Послуги банків з обслуговування	918	754
За авансовими звітами	179	819
Відшкодування фізичним особам за оренду майна	145	286
Витрати з валютних операцій	33	13
Платежі по виконавчим листам працівників	193	94
Інші платежі	19	292
Інвестиційна діяльність		
Інші надходження	-	-
Інші витрачання, у тому числі	616	2989
Надання безповоротної фінансової допомоги	616	2989
Фінансова діяльність		
Інші надходження, у тому числі:	285416	472108
Надходження згідно договору переведення боргу	250416	297108
Надходження безповоротної фінансової допомоги	35000	175000
Інші витрачання, у тому числі	30416	47108
Перерахування згідно договору переведення боргу	30416	47108

Грошових коштів, які не доступні для використання Група не має.

6.ЗМІНИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ

Фінансова звітність Групи за 12 місяців 2020 року представлена за звітною політикою у відповідності з МСФЗ. Зміни в обліковій політиці на поточний період відбулися у зв'язку застосуванням нових та переглянутих стандартів та тлумачень, випущених Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку („МСБО“) та Комітетом з тлумачень Міжнародних стандартів фінансової звітності („КТ МСФЗ“) при МСБО, які стосуються операцій Групи набули чинності стосовно річних звітних періодів, які починаються на 1 січня 2020 року

7.МСБО 24 «РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ПОВ'ЯЗАНІ СТОРОНИ»

Протягом звітного періоду у складі Групи не відбувалися зміни у складі управління.

Примітка 21

Пов'язана сторона	Посада	Характер взаємовідносин	Підстава
<i>Інформація про керівників материнської компанії:</i>			
Бородай А.О.	Директор	здійснює повноваження одноособового виконавчого органу	призначений на посаду Директора з 23.05.2018р. згідно Протоколу Загальних зборів учасників від 22.05.2018р. та наказу № 43-к від 23.05.2018р.

Станом на 31.12.2019 та 31.12.2020 року наведені нижче особи є пов'язаними сторонами для Групи:

Примітка 22

№	Пов'язана сторона	Характер взаємовідносин	Наявність контролю
1	СКМ ДЕВЕЛОПМЕНТ ЛІМІТЕД (SCM DEVELOPMENT LIMITED) Адреса засновника: КІПР, ЛІМАСОЛ, 28 OKTOVRIOU, 377 SOVON HOUSE, 1ST FLOOR, NEAPOLI, 3107	Засновник. Розмір внеску до статутного фонду (грн.): 385 647 300 (100 %)	Всі права згідно Статуту
2	АХМЕТОВ РІНАТ ЛЕОНІДОВИЧ (Україна)	Кінцевий бенефіціарний власник	Можливість здійснювати вирішальний вплив на управління та/або діяльність Товариства.

Операції з пов'язаними сторонами

За період 2019 року Група провела наступні операції з пов'язаними сторонами:

- надання послуг операційної оренди – 50 400 тис.грн., заборгованість станом на 31.12.2019р. – 48 500 тис.грн.;
- проведення операцій за договорами доручення – 3 290 тис.грн., заборгованість станом на 31.12.2019р. – 7 761 тис.грн.

За період 2020 року Група провела наступні операції з пов'язаними сторонами:

- надання послуг операційної оренди – 50 400 тис.грн., заборгованість станом на 31.12.2020р. – 20 601 тис.грн.;
- проведення операцій за договорами доручення – 1 645 тис.грн., заборгованість станом на 31.12.2020р. – 158 тис.грн.

Провідний управлінський персонал – ті особи, які безпосередньо або опосередковано мають повноваження та є відповідальними за планування, управління та контроль діяльності суб'єкта господарювання. Ці функції в Материнській Компанії одноособово виконує Директор.

Витрати на зарплату та пов'язані з нею витрати провідному управлінському персоналу представлені наступним чином:

Примітка 23

тис. грн.

<i>2019р.</i>	
короткострокові виплати працівникам	1690
<i>2020р.</i>	
короткострокові виплати працівникам	1713

8. МСФЗ 8 «ОПЕРАЦІЙНІ СЕГМЕНТИ»

Згідно МСФЗ 8, операційний сегмент – це компонент суб'єкта господарювання:

а) який займається економічною діяльністю, від якої він може заробляти доходи та нести витрати (включаючи доходи та витрати, пов'язані з операціями з іншими компонентами того самого суб'єкта господарювання);

б) операційні результати якого регулярно переглядаються вищим керівником з операційної діяльності суб'єкта господарювання для прийняття рішень про ресурси, які слід розподілити на сегмент, та оцінювання результатів його діяльності; та

в) про який доступна дискретна фінансова інформація.

Операційний сегмент може стосуватися економічної діяльності, яка ще не генерує доходи, наприклад, операції з освоєння виробництва можуть бути операційними сегментами до отримання доходів.

Відповідно до вимог МСФЗ 8, суб'єкт господарювання відображає в звітності окремо інформацію про операційний сегмент, який відповідає будь-якому з таких кількісних порогів:

а) його відображений у звітності дохід, включаючи як продажі зовнішнім клієнтам, так і міжсегментні продажі або трансфертні операції, становить 10% (або більше) сукупного (внутрішнього та зовнішнього доходу) всіх операційних сегментів;

б) абсолютна величина відображеного в звітності прибутку або збитку становить 10% (або більше) більшої за абсолютною величиною суми: сукупного відображеного у звітності прибутку всіх операційних не збиткових сегментів та сукупного відображеного у звітності збитку всіх операційних збиткових сегментів;

в) його активи становлять 10% (або більше) сукупних активів усіх операційних сегментів.

Операційні сегменти, які не відповідають жодному з кількісних порогів, можуть вважатися звітними та розкриватися окремо, якщо управлінський персонал вважає, що інформація про цей сегмент буде корисною користувачам фінансової звітності.

Материнська компанія ТОВ «МЕТА-КАПІТАЛ» здійснює свою діяльність в одному операційному, географічному і бізнес-сегменті на території України та здійснює діяльність з надання власного майна в оренду.

Дочірня компанія ТОВ «ДЕЛЬТА – ДОНБАС» здійснює свою діяльність в одному операційному, географічному і бізнес-сегменті на території України та здійснює діяльність з надання послуг охорони Материнській компанії майже у розмірі 95% доходу від цієї діяльності.

У разі того, що доля сегменту – дочірньої компанії ТОВ «ДЕЛЬТА – ДОНБАС» займає майже 4% активів Групи та складає дохід від діяльності з надання послуг охорони менш 5% сукупного доходу всіх операційних сегментів, управлінський персонал прийняв рішення не відображати в звітності окремо інформацію про зазначений операційний сегмент. Таким чином, додаток до річної консолідованої фінансової звітності «Інформація за сегментами» не готувався. Вся інформація розкрита у даній консолідованій фінансовій звітності.

9. МСБО 10 «ПОДІЇ ПІСЛЯ ЗВІТНОГО ПЕРІОДУ»

При складанні фінансової звітності Група враховує події, що відбулися після звітної дати та відображає їх у фінансовій звітності відповідно до МСБО10.

Група затверджує консолідовану фінансову звітність до випуску не пізніше 28 лютого що настає за звітним періодом з можливістю коригування (уточнення) до дати оприлюднення. Учасник Групи або інші особи не мають права вносити зміни до фінансової звітності після її публікації.

Коригуючі події свідчать про умови, що існували на кінець звітного періоду, не коригуючі – свідчать про умови, що виникли після закінчення звітного періоду. Група коригує показники фінансової звітності у разі якщо події після звітної дати є такими, що коригування показників є необхідним (пов'язані з підтвердженням або спростуванням обставин, існуючих на звітну дату а також оцінок і суджень керівництва, здійснених в умовах невизначеності й неповноти інформації станом на звітну дату). Група розкриває характер таких подій й оцінку їх фінансових наслідків або констатує неможливість такої для кожної суттєвої категорії не коригованих подій, що відбулися після звітної дати.

10. ЗАТВЕРДЖЕННЯ ФІНАНСОВИХ ЗВІТІВ

Підписання звітів здійснюється Директором і Заступником директора фінансового-Головним бухгалтером згідно чинного законодавства України. Перед публікацією річний Звіт про фінансовий стан та Звіт про прибутки та збитки затверджуються Рішенням Єдиного Учасника згідно Статуту Компанії.

Директор

А.О.Бородай

Заступник директора фінансово-
Головний бухгалтер

Т.М.Хоба